

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Pedagogická fakulta

Katedra geografie

Bakalářská práce

Analýza intraurbánní struktury Zlína

Vypracovala: Adriana Stuchlíková

Vedoucí práce: doc. RNDr. Dagmar Popjaková, PhD.

České Budějovice 2016

Poděkování:

Touto formou bych chtěla poděkovat doc. RNDr. Dagmar Popjakové, PhD., vedoucí Katedry geografie Pedagogické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích za její čas, trpělivost, pomoc, odborné vedení a rady při tvorbě prezentované bakalářské práce.

Také bych chtěla poděkovat doc. RNDr. Janu Kubešovi, CSc. za odborné rady k analytické kapitole.

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně, pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě pedagogickou fakultou, elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce.

Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 1. 7. 2016

.....

podpis

Anotace:

Stuchlíková, A. (2016): Analýza intraurbánní struktury Zlína. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, Katedra geografie, 76 s.

Předložená bakalářská práce analyzuje vnitřní strukturu města Zlína. Na jejím začátku je uskutečněn rozbor a diskuse k literatuře související s problematikou městského prostoru, věnující se přímo Zlínu nebo obecného zaměření. V této části jsou též prezentovány metodologické východiska práce, včetně použitých dat. V první analytické kapitole je představena charakteristika geografického prostředí města, popisující geologické, klimatické a hydrologické podmínky. Popsána je charakteristika obyvatelstva, hospodářství, dopravy a rekreace na území města. V rámci této kapitoly je pozornost věnována i historii Zlína. Klíčovou částí bakalářské práce je analýza prostorové struktury města tj. geneticko-morfologické, funkčně a sociálně-demografické, na základě analýz snímků terénu a dat ze sčítání obyvatelstva. Důležitou součástí práce jsou mapové výstupy zachycující zkoumané území z prostorového hlediska.

Klíčová slova: urbánní geografie, město, vnitřní struktura města, Zlín

Annotation:

Stuchlikova, A. (2016): Interurban structure analysis of Zlin. Bachelor's Thesis. University of South Bohemia in České Budějovice, Faculty of Education, Department of Geography, 76 p.

This thesis analyzes Zlin's internal structure. In the beginning, there is an analysis and a discussion about city area's literature. This section also presents the methodological basis of the thesis, including the used data. The first chapter is analytical and introduces characteristics of the geographical environment of the city, describing the geological, climatic and hydrological conditions. It also describes the characteristics of the population, economy, transport and recreation in the city. In this chapter attention is paid to the history of the town itself. A key part is to analyze the spatial structure of the city i.e. genetic-morphological, functional and socio-demographic, based on the area's pictures analysis including census's data. Very important part are outcomes provided from the map which show the studied area from the spatial dimension.

Keywords: urban geography, city, internal structure of the city, Zlin

Obsah:

1. Úvod	7
2. Teoreticko-metodologická východiska práce	10
2.1 Přehled literatury	10
2.2 Problematika vnitřní struktury měst	12
2.3 Data a metody použity při zpracování	15
2.4 Metodika zpracování	17
3. Základní charakteristika města Zlína	19
3.1 Historie města	19
3.1.1 Historický vývoj města Zlína	19
3.1.2 Urbanistický vývoj zlínské aglomerace	21
3.2 Fyzicko-geografické podmínky území města	22
3.3 Socioekonomické poměry města	25
3.3.1 Charakteristika obyvatelstva	25
3.3.2 Charakteristika výrobních kapacit a ploch	26
3.3.3 Charakteristika zařízení služeb a obsluhy	28
3.3.4 Celková dopravní charakteristika	29
3.3.5 Charakteristika rekreace a cestovního ruchu	29
4. Analýza intraurbánní prostorové struktury Zlína	31
4.1 Geneticko-morfologická struktura	31
4.2 Funkčně-prostorová struktura	35
4.3 Sociálně-demografická intraurbánní struktura	39
4.3.1 Počet obyvatel, hustota zalidnění	39
4.3.2 Struktura obyvatelstva podle věku a pohlaví	41
4.3.3 Ekonomická struktura obyvatelstva	45
4.3.4 Vzdělanostní struktura obyvatelstva	49
4.3.5 Bytové podmínky a velikost bytů	50
5. Závěr	54
Seznam použité literatury	56
Seznam příloh	59
Přílohy	61

1 Úvod

Podle Matloviče (1998, s. 5) patří města „mezi nejsložitější a nejdynamičtější objekty geografického výzkumu. Jedná se o území s vysokou koncentrací obyvatelstva a lidských aktivit na relativně malé ploše. Jejich současná podoba je obvykle výsledkem dlouhotrvajícího působení rozličných procesů. Z těchto důvodů je většinou nejtypičtějším rysem měst výrazná vnitřní diferenciací z hlediska charakteru zástavby, funkčního využití ploch, sociálně-ekonomických, kulturních a demografických charakteristik obyvatelstva“.

Ačkoliv jsou o Zlíně první zmínky již ve středověku, své postavení a význam získal až na přelomu 19. a 20. století, kdy se stal průmyslovým centrem. Město vzkvétalo a dostávalo svou typickou funkcionalistickou tvář na jedné straně a na straně druhé zde vznikaly rozsáhlé zahradní čtvrti s cihlovými domy, které nemají v Česku obdoby. Dnes je Zlín středně velkým krajským městem na východním okraji republiky.

Bakalářská práce se zabývá městem Zlín, jeho intraurbánní strukturou. Hlavním cílem práce je analýza prostorové struktury města, kde je zkoumána geneticko-morfologická struktura, funkčně-prostorová struktura a sociálně-demografická struktura. Analýze geneticko-morfologické struktury musí předcházet studium prostorového rozvoje města, aby bylo možné vyčlenit relativně homogenní morfologické jednotky podle stáří nebo typu zástavby. K tomu sloužil terénní výzkum, zkoumání starých map a dobových fotografií. Funkční prostorová struktura vymezuje formy využití země, kritériem se stává převládající funkce daného areálu. Základními složkami je bydlení, zaměstnání, občanské vybavení či rekreace, vymezeny podle Doutlíka (1996). Zóny ve městě byly sledovány nejen podle jejich využití, ale i podle územního uspořádání. Sociálně-demografickou strukturu lze charakterizovat na velkém množství ukazatelů charakterizující obyvatelstvo a bytový fond města. V této práci byla pozornost zaměřena na vývoj počtu obyvatel, hustotu zalidnění, strukturu obyvatelstva podle pohlaví a věku, ekonomickou aktivitu obyvatelstva, vzdělanostní složení a velikost bytů. K vypracování poslední analýzy sloužila data z Veřejného registru ČSÚ. Tyto analýzy jsou provedeny v hlavní analytické, čtvrté kapitole, která tvoří stěžejní část práce.

Dílčím cílem práce a předpokladem pro analýzu vnitřní struktury města bylo zpracování fyzicko-geografické a sociálně-ekonomické analýzy Zlína, které jsou zařazeny do třetí kapitoly. Tato kapitola je doplněna o historii města, především o jeho urbanistickém vývoji v 19. a 20. století, který určuje současný vzhled města.

Dalším cílem bylo nastudování literatury, která je stěžejní pro porozumění problematice prostorové struktury města. Zahrnuty jsou publikace zahraničních i českých autorů věnujících se monografiím měst, teoretickými přístupy ke studiu města nebo obecně urbanismem. Součástí kapitoly je i vymezení základních pojmů související s intraurbánní studií. Diskuse s literaturou se nachází ve druhé kapitole.

Poslední kapitola shrnuje získané poznatky o městě, zhodnocuje splnění cílů a ověřuje, zda se potvrdily hypotézy, vyslovené v úvodu práce. Práce je doplněná o mapy, tabulky a grafy, které usnadňují interpretaci jednotlivých analytických podkapitol.

Na základě studia odborné literatury byly stanoveny následující hypotézy:

1. Funkční prostorové struktura města se věnovaly studie Kubeše (2009), Matloviče (1998) a Popjakové (1997). Jednalo se o velikostně rozdílná města. Kubeš psal studii města České Budějovice s rozlohou 5 560 ha, Matlovič se zaměřil na Prešov se 7 837 ha a Popjaková se věnovala Bardějovu o rozloze 650 ha. Jejich závěry byly přesto stejné: z městských forem využití země převažují obytné plochy a průmyslové plochy. Obytné plochy v Prešově představují 41,6 % městských forem využití země a průmyslově-skladové plochy 13 % (Matlovič 1998, s. 125). V Bardějově zaujímají obytné plochy 34 % a průmyslové plochy 24,5 % (Popjaková 1997, s. 21). V Českých Budějovicích zabírají obytné plochy 45,1 % a průmyslové plochy 25,7 % (Kubeš 2009, s. 61). Můžeme tedy předpokládat, že ani Zlín nebude výjimka a z hlediska funkční zonace budou převažovat obytné plochy reprezentované rodinnými domy. Zlín patří ke středně velkým městům, proto je možno předpokládat, že průmyslově-skladové plochy budou mít zastoupení v rozpětí 15-25 %.

2. Hypotéza se opírá o výsledky Matlovičovy analýzy věkové struktury obyvatelstva města Prešov z roku 1998. Tuto analýzu předkládá na s. 151–153, kde mladší obyvatelstvo bylo typické pro nová sídliště. Obyvatelstvo v postproduktivním věku se nacházelo v periférii města a v blízkosti centra města (základní sídelní jednotky

v pokročilém životním stádiu). Předpokládáme, že věková struktura obyvatel jednotlivých částí města Zlína bude následovná: okrajové části města se zástavbou rodinných domů a nová sídliště reprezentuje mladší obyvatelstvo v předproduktivním a produktivním věku. V jádrech původních obcí na periferii a v centru města převažuje obyvatelstvo v postproduktivním věku.

2 Teoreticko-metodologická východiska práce

Po nastudování odborné literatury týkající se městského prostoru byly prezentovány podstatné informace do podkapitoly Přehled literatury. Na základě prostudované literatury bylo možno vypracovat podkapitolu Problematika vnitřní struktury města. Během práce bylo nutné opatřit si data a následně je analyzovat. Tomuto procesu je věnována třetí podkapitola. A jako poslední byla shrnuta metodika práce a problémy, na které jsme narazili.

2.1 Přehled literatury

V této kapitole jsou rozebrána díla autorů, které byly nápomocny při zpracování práce. Jedná se především o publikace zabývající se monografií měst, morfologicko-genetickou typologií měst, popř. díla popisující vybrané znaky měst. Práce také obsahuje charakteristiku města, a proto se zde objevují i publikace věnující se historii města Zlína a publikace zaměřené na fyzicko-geografickou charakteristiku území Česka.

Sýkora (1993) se věnuje různým přístupům ke studiu města (sociálně-ekologický přístup, neoklasická ekonomická „land use“ teorie, institucionální přístup a politicko-ekonomický přístup), na kterých definuje model města. Zmiňuje i autory, kteří se těmito modely města zabývali. V příspěvku Musil (2003) se autor pokouší popsat vývoj teorie americké a evropské urbánní sociologie za 50-ti leté období. Vyčleňuje 3 makroregiony, ve kterých tento vývoj srovnává, a to Spojené státy, Západní Evropu a socialistické země střední a východní Evropy. Připomíná některé fenomény v urbanizačních procesech. Cílem studie Hampl (2005) bylo systematické postižení změn geografické organizace společnosti v ČR v transformačním období, speciálně v letech 1991–2001. Studie se zabývá dlouholetým vývojem organizace ČR, trendům vývoje regionální a sídelní diferenciace a sociogeografické regionalizaci, metropolizaci a změnám organizace ČR. Dle autorovy sociogeografické regionalizace ČR (z r. 2001) plní Zlín funkci meziregionálního střediska, jehož nadřazeným makroregionem je hlavní město Praha.

Mezi publikace, které sloužily k definování pojmů potřebných v analytické části práce, patřil Ježek (2004), který se věnuje geografii města, uvádí základní pojmy

spojené s geografií města i samotnou definici města. Dalším autorem je Doutlík (1996) vymezující zóny města (zóny bydlení, zóny občanské vybavenosti, zóny rekreace a sportu, výrobní zóny, zóny zemědělské výrobní a dopravní zóny). Tato publikace byla využita nejen v následující podkapitole k definování funkční zonace, ale také v hlavní analytické kapitole, kde podle něj byly stanoveny typy funkčních zón. Ze zahraničních publikací je to Hall (2001) zabývající se urbánní geografií, měnícím se přístupům v geografii, transformací a trvale udržitelnému rozvoji měst. Zmiňuje modely města, jejich autory a definuje pojmy urbanizace, gentrifikace a suburbanizace. K definování pojmů sloužily i rozsáhlé encyklopedie sociální geografie Johnston (2003) a Knox (2010). V těchto publikacích se autoři zajímají o urbánní geografii, územním plánování, vývoji a struktuře měst, teorií centrálních míst aj.

Pokluda (2006) je nejznámější a nejvýznamnější historik zabývající se Zlínem a jeho částmi. Tato publikace byla stěžejní pro vypracování kapitoly Historie Zlína. Zikmund, Dohnal, Kotárek (1976) jsou architekti pracující na Zlínsku. Vydali článek dokumentující vývoj Zlína a z architektonického hlediska rozebírají a popisují jednotlivé čtvrti i vybrané objekty města. Na základě jejich článku mohla být vytvořena kapitola o Urbanistickém vývoji Zlínské aglomerace. Vzhledem k informacím o době vzniku některých čtvrtí města, sloužila i při geneticko-morfologické analýze. Jako předloha pro vypracování fyzicko-geografických podmínek města Zlína sloužily publikace Anděla (1999), zabývající se městem Ústí nad Labem či Mirvalda a Matuškovou (1994), věnující se městu Plzni. Obě publikace se zaměřují především na geografii města, ale jsou zde i v malé míře údaje o sociálně-ekonomické situaci. Konkrétní údaje pro fyzicko-geografickou charakteristiku byly čerpány z mapových děl a prací Demka (1987 a 2006), Vlčka (1984) a Mackovčina (2002). Pro klimatickou charakteristiku byl použit atlas Tolasze (2007).

Pro zasvěcení do problematiky prostorové struktury města byly využity především monografie měst českých a slovenských autorů. Komplexní pohled na město podávají publikace Popjakové (1997), Matloviče (1998) a Kubeše (2009). Urbánní studie Popjaková (1997) se věnuje městu Bardějov. Na jeho příkladě analyzuje funkčně-prostorovou a morfogenetickou strukturu města. Nevynechává ani krátké seznámení s fyzicko-geografickými a socioekonomickými aspekty města. Zajímá se též o cestovní ruch ve městě z pohledu návštěvníků. Výsledky studie funkčně-prostorové

struktury sloužily při stanovení jedné z hypotéz práce. Pro bakalářskou práci je cenná publikace Matloviče (1998), kde autor předkládá studii prostorové struktury města Prešov, analyzuje jeho morfologickou, funkční a sociálně-demografickou intraurbánní strukturu. Postupy při těchto analýzách byly do velké míry využity při zpracování hlavní analytické kapitoly, především typologie morfologických jednotek. Urbánně geografický příspěvek Kubeš (2009) zaměřený na České Budějovice a jeho okolí se také zajímá o prostorovou strukturu města. Analyzuje geneticko-koncentrickou, funkční a urbanisticko morfologickou strukturu. Studie sloužila jako předloha pro hlavní, čtvrtou kapitolu práce.

Nováček a Pokluda (2008) se věnovali vývoji centra Zlína v letech 1890-1950 a prezentovali jej na fotografiích. Publikace byla důležitým zdrojem informací u analýzy geneticko-morfologické struktury.

Statistické, historické a retrospektivní lexikony poskytují data o počtu obyvatel, ekonomické aktivitě, vzdělanostní a náboženské struktuře aj. na urbanistických obvodech i městských částech Zlína mezi lety 1869–2001. Data za rok 2011 poskytuje Veřejná databáze ČSÚ. Tyto data byla nezbytná pro vypracování socioekonomické charakteristiky a sociálně-demografické struktury města.

K částečné komparaci prací o městě Zlín sloužila bakalářská práce Evy Semelové z roku 2008. Ve své práci se věnuje sociálně prostorové struktuře města Zlína, na vybraných ukazatelích analyzuje data ze Sčítání lidu, domů a bytů 2001.

2.2 Problematika vnitřní struktury města

Pro postihnutí problematiky vnitřní struktury města, je nejprve potřeba vymezit a definovat pojmy, kterými se bude práce zabývat. Mezi ně patří město, vnitřní struktura města, geneticko-morfologická struktura, funkčně-prostorová struktura a sociálně-demografická struktura města.

Město nelze jednoznačně definovat, závisí na kulturních oblastech země, nebo na stavu rozvoje společnosti (Ježek 2004). Vzniklo tak několik různých definic města. Jednu z nich vyslovil Ratzel (1897, cit. v Ježkovi 2004, s. 8), který město určuje jako soustředění lidí a domů na velké ploše v uzlu důležitých obchodních cest. Podle

Brunhese (1927, cit. v Ježkovi 2004, s. 8) je město sídlo, kde většina obyvatel tráví většinu svého času.

Kritéria pro rozlišování měst se v jednotlivých zemích liší, determinujícím faktorem bývá velikost populace, v jiných status města znamená administrativní pozice a nese s sebou určitá práva a výsady (Johnston 2003). Městem je specifický sídelní útvar, stabilizovaný a geograficky vymezený, který je charakterizován souborem dynamických znaků, jež město odlišují od vesnice (Malá československá encyklopedie 1986).

Mimořádná komplikovanost města způsobuje, že během vývoje urbánní geografie vzniklo velké množství teoretických a metodologických koncepcí. Rozdílné a nejednoznačné je chápání pojmu vnitřní struktura města. Podle Matykowskiho (1988, cit. v Matlovič 1994, s. 84) je většinou prostorová struktura města považovaná za abstraktní nebo generalizovaný popis rozmístění jevů v městském prostoru. Werwicki (1973, cit. v Matlovič 1994, s. 84) definoval vnitřní strukturu města jako vzájemně spjaté systémy rozmístění různých typů lidských aktivit a s nimi související trvalé zařízení stejně jako systém rozmístění obyvatelstva a obytné zástavby.

Definice pojmu geneticko-morfologická struktura též není jednoznačná, někteří autoři ji rozdělují na geneticko-koncentrickou a urbanisticko-morfologickou prostorovou strukturu. Geneticko-koncentrická prostorová struktura vychází z historických souvislostí vývoje města. Poprvé se s touto myšlenkou setkáváme u amerického sociologa Chicagské školy Burgesse. V knize „The City“ vymezil model vnitřní struktury města, dnes známý jako Burgessův model, v níž rozlišuje pět zón města (Hall 2001). První zónou je centrum města, druhá zóna navazuje na centrum, bydlí zde obyvatelé s nižšími příjmy, proniká sem obchod a lehký průmysl (nekvalitní domový a bytový fond). Třetí zónou jsou činžovní domy obydleny dělníky pracujícími v průmyslu, čtvrtá zóna je obydlena zaměstnanci tzv. středních a vyšších vrstev, převládají nájemní domy a vilové čtvrti. Pátou zónou jsou předměstí a satelity města s převahou rodinných domů (Ježek 2004).

Dalším autorem, vymezující geneticko-koncentrickou prostorovou strukturu města, je Kubeš (viz Tabulka 1). Zvláště také vymezuje urbanisticko-morfologickou strukturu města, kterou rozděluje na půdorysnou, výškovou, objemovou, tvarovou a slohovou prostorovou strukturu zástavby města. „Urbanisticko-morfologická

struktura odráží současnou či plánovanou vnější podobu města, hlavně jeho zástavby“ (Kubeš 2009, s. 60).

Tabulka 1: Geneticko–koncentrická prostorová struktura města

- (historické) jádro města
- centrum města – zaujímá jádro města a také navazující citizovanou část vnitřního města
- vnitřní město mimo jádro (obvykle jde o původní předměstí města)
 - jádra čtvrtí města (ve vnitřním městě a rovněž předměstí města)
- předměstí města (obvykle jde o relativně nová předměstí města v rámci intravilánu města)
 - nejnovější předměstí města (vznikají stavebním napojením nejbližších suburbíí na předměstí města)

Zdroj: Kubeš 2009

Typologií morfologických jednotek se zabýval i Matlovič na příkladu města Prešov, která je zachycena v Tabulce 2. Tato typologie sjednocuje geneticko-koncentrickou a urbanisticko-morfologickou strukturu města.

Tabulka 2: Typologie a charakteristika morfologických jednotek

A. Území příměstských venkovských sídel

- A.1. podtyp s dominancí rodinných domů se zahradami z období před r. 1950
- A.2. podtyp s dominancí rodinných domů se zahradami z období po r. 1950
- A.3. podtyp s dominancí rozptýlené příměstské obytné zástavby

B. Území městského charakteru

- B.1. podtyp s dominancí původní středověké zástavby
- B.2. podtyp s morfogeneticky heterogenní zástavbou v okolí historického jádra
- B.3. podtyp s dominancí rodinných a vilových domů z období od konce 19. století do 1. pol. 20. století
- B.4. podtyp s dominancí rodinné zástavby z 50.–60. let 20. století
- B.5. podtyp s dominancí vilových domů ze 70.–90. let 20. století
- B.6. podtyp s dominancí vícepodlažní blokované zástavby z 40.–50. let 20. století
- B.7. podtyp s dominancí vícepodlažní blokované zástavby z 60.–70. let 20. století
- B.8. podtyp s dominancí vícepodlažní blokované zástavby z 80.–90. let 20. století

C. Území s výrobní funkcí

- C.1. areály průmyslu, dopravy a skladového hospodářství
- C.2. areály zemědělské výroby

Zdroj: Matlovič 1998

Funkční prostorová struktura města vymezuje v intravilánu města typy funkčních ploch (zón) města. „Funkční vymezení územní zóny závisí na převažující náplni funkční

složky. Základními funkčními složkami je bydlení, výroba či zaměstnání, občanské vybavení či rekreace. Podle převažujícího charakteru dělíme územní zóny na obytné, rekreační, zóny občanského vybavení či výrobní nebo smíšené. Každá územní zóna s převažující funkcí má ještě celou řadu doplňujících funkčních složek, jako je doprava, inženýrská infrastruktura, občanské vybavení, zeleň či rekreace“ (Doutlík 1996, s. 9).

Dále typy funkčních ploch (zón) města vypracoval Kubeš (2009). Kdy ve městě vymezuje tyto funkční zóny: obytné plochy, obslužné plochy, průmyslové plochy, dopravní a technicko-infrastrukturní plochy, sportovně - rekreační plochy, přírodně - rekreační plochy, agroprůmyslové plochy, památkové plochy a polyfunkční plochy.

Nejrychleji se vyvíjející a měnící intraurbánní strukturou města je sociálně-demografická struktura (Matlovič 2000). „Sociálně-demografickou strukturu města tvoří prostorová diference obyvatelstva, jeho dynamiky a sociálních, kulturních a ekonomických charakteristik na území města. Charakterizovat ji můžeme na základě ukazatelů charakterizujících obyvatelstvo, bytový fond a vybavenost domácností“ (Matlovič 1998, s. 144). Sociální a demografická prostorová struktura města má mnoho aspektů, příkladem je hustota zalidnění, věková struktura, ekonomická struktura, vzdělanostní struktura, náboženská struktura, etnická struktura či příjmová struktura (Kubeš 2009).

2. 3 Data a metody použity při zpracování

Data pro analýzu geneticko-morfologické struktury byly získány ze Státního okresního archivu Zlín v Klečůvce, kde je po domluvě k nahlédnutí textový a kartografický materiál. Cenná byla publikace Nováček, Pokluda (2008), kde jsou dobové fotografie rozličných částí města s popisem. Dále byl použit článek Zikmund, Dohnal, Kotárek (1976) o urbanistickém vývoji města. Současný vzhled zástavby byl zjišťován a dokumentován při vlastním terénním výzkumu, doplněný o studium územně plánovací dokumentace. Pro funkčně-prostorovou analýzu byl materiál shromažďován při terénním výzkumu. Analýza sociálně-demografické struktury je převážně založena na analýze dat ze Sčítání lidu, domů a bytů 2011 a z dat ze zlínské pobočky Českého statistického úřadu, které se vážou k roku 2001. Starší data byla použita ze statistických lexikonů.

U socioekonomické charakteristiky obyvatelstva byl využit řetězový index růstu, pro porovnání počtu obyvatel z jednotlivých sčítání. Počítá se jako podíl počtu obyvatel daného roku k počtu obyvatel předcházejícího roku (popř. sčítání). Na základě prozkoumání map, fotografií a terénu, šlo vyčlenit morfologické jednotky a morfogenetické subtypy. Podkladem přitom byla Tabulka 2, která je následně upravena pro město Zlín.

Tabulka 3: Typologie morfologických jednotek ve Zlíně (r. 2014)

A. Území příměstských venkovských sídel

A.1 podtyp s dominancí rodinných domů se zahradami z období před r. 1950

A.2 podtyp s dominancí rodinných domů se zahradami z období po r. 1950

A.3 podtyp s dominancí rozptýlené příměstské obytné zástavby

B. Území městského charakteru

B.1 podtyp se zástavbou z 15.–19. století

B.2 podtyp s dominancí rodinných a vilových domů z období od konce 19. století do 1. pol. 20. století

B.3 podtyp s dominancí rodinné zástavby a vilových domů z 2. pol. 20. století

B.4 podtyp s dominancí vícepodlažní blokové zástavby z 40.–50. let 20. století

B.5 podtyp s dominancí vícepodlažní blokové zástavby z 60.–70. let 20. století

B.6 podtyp s dominancí vícepodlažní blokové zástavby z 80.–90. let 20. století

C. Území s výrobní funkcí

Zdroj: vlastní terénní šetření

Při analýze geneticko-morfologické struktury byla aplikovaná historicko-geografická metoda a časoprostorová analýza.

Funkční zóny byly vyčleněny na základě nastudované literatury takto: obytná, obslužná, průmyslová, dopravní, rekreační a jiné zastavěné plochy. Určující faktor přitom byla převažující funkce daného areálu. U obytných zón je navíc zaměřeno na výškovou prostorovou strukturu zástavby. Těmto zónám je věnována pozornost na území intravilánu města. Při analýze funkčně-prostorové struktury byla použita metoda kartometrické analýzy a metoda funkčně-prostorové analýzy.

U sociálně-demografické analýzy byly použity nejmenší plošné jednotky, za které byly dostupná data, a to základní sídelní jednotky (dále jen „ZSJ“). ZSJ se rozumí „jednotka představující částí území obce s jednoznačnými územně technickými a urbanistickými podmínkami nebo spádová území seskupení objektů obytného nebo rekreačního charakteru“ (ČSÚ 2013). Základních sídelních jednotek je na území Zlína 72. Původně bylo jednotek 70, ale při Sčítání lidu, domů a bytů (dále jen „SLDB“) 2011

se ZSJ Městské Nivy a Přílucká rozdělily na dvě části. V podkladové mapě z ArcČR jsou tyto ZSJ ještě spojeny, a tak bylo nutné data upravit, tj. sečíst údaje za obě části. Aby výsledky analýzy nebyly zkresleny některými extrémy, nebyly započítány jednotky, ve kterých bylo méně než 25 obyvatel. Počet územních jednotek, se kterými se pracovalo, se tak snížil na 54. U analýzy ekonomické aktivity obyvatelstva se započítali jednotky s minimálně 25 ekonomicky aktivními, což bylo 49 ZSJ. Při analýze bytového fondu se pracovalo s jednotkami, kde bylo 15 a více bytů a zároveň více než 25 obyvatel, to splňovalo 49 ZSJ. Vstupní data ze SLDB byla přepočítána na relativní čísla a zpracována do tabulek, poskytující vstupní materiál pro kartografické výstupy ve formě kartogramů v počítačovém programu ArcGis. Tyto tabulky jsou příliš rozsáhlé, aby byly použity přímo v textu, a tak jsou zařazeny do příloh (Příloha 4 až 11). Jednolivé ZSJ jsou v kartogramech očíslovány, jejich seznam je také zařazen do příloh (Příloha 1). Kromě kartografické metody pro tvorbu map, bylo využito statistické metody, především metody podílu. Dále se využíval Sauvyho index (též známý jako index stáří) a Billeterový index.

Sauvyho index se zjišťuje jako počet osob v postproduktivním věku k osobám v předproduktivním věku. Billeterův index se počítá jako rozdíl mezi počtem osob v předproduktivním a postproduktivním věku k osobám v produktivním věku (Jurčová 2005).

Vzhledem k existující práci věnující se sociálně-prostorové struktuře města Zlína, zpracovávající statistická data z předešlého Sčítání lidu, domů a bytů, bylo možné využít komparativní metody, alespoň pro porovnání ukazatelů charakterizujících obyvatelstvo i domový a bytový fond.

2. 4 Metodika zpracování

Při analýze funkčně-prostorové analýzy jsme se potýkali s problémem ohledně rozlohy daného území. Jelikož hranice intravilánu města Zlína není oficiálně vymezena, byla vytvořena subjektivně. Proto není znám údaj o jeho rozloze ani o rozloze jednotlivých funkčních zón. Aby bylo možné získat potřebné údaje, byla vytvořena nejprve mapa funkčně-prostorové struktury (Mapa 3), která se po osminásobném zvětšení podložila čtvercovou milimetrovou sítí. Z měřítka mapy se vypočítala rozloha jednoho mm²,

po vynásobení počtem čtverců bylo dosaženo požadované rozlohy funkčních ploch i celého intravilánu města. Figuruje zde samozřejmě určitá odchylka, které je ovšem pro cíle této práce zanedbatelná.

Při analýze bytových podmínek, konkrétně u podílu bytů v rodinných a bytových domech jsme se setkali s neúplností dat. Součet podílu obydlených bytů v rodinných domech s podílem bytů v bytových domech, málokdy dosahoval 100 %. Při hodnotách nad 90 % lze ještě říci, že mají vypovídající hodnotu, což bylo u většiny ZSJ. U 3 jednotek jsme zaznamenali vysoký počet bytů, u kterých nebylo určeno, zda se jedná o byt v rodinném či panelovém domě. Jedná se o ZSJ Městské Nivy (určeno jen 14,4 % bytů), ZSJ Přílucká (určeno 53 % bytů) a ZSJ Baťova nemocnice (určeno 50 % bytů). Tyto jednotky byly proto z analýzy vyřazeny.

3 Základní charakteristika města Zlína

Statutární město Zlín leží v jihovýchodní části České republiky přibližně 300 km východně od hlavního města Prahy a 95 km od Brna. Hovoříme-li o poloze v číslech, nachází se město Zlín na 49° 13' 43" severní šířky a 17° 39' 43" východní délky, mezi horami Tlustá, Baba a Barabáš. Nejnižší nadmořská výška je v Malenovicích v údolí řeky Dřevnice, konkrétně 190 m n. m. a naopak nejvyšším bodem je vrcholek hory Tlustá ve výšce 458 m n. m., město Zlín se nachází v nadmořské výšce 230 m (Magistrát města Zlína 2015).

Rozloha okresu Zlín je 1 034 km², což ho v rámci Zlínského kraje řadí na 2. místo podle rozlohy (po okrese Vsetín). V roce 2014 zde žilo 191 793 obyvatel (k 31. 12.), hustota zalidnění byla 185,5 obyv./km². Zlínský kraj, se svou rozlohou 3 963 km², je 4. nejmenším krajem České republiky. Na tomto území žilo 585 261 obyvatel (k 31. 12. 2014), hustota zalidnění je 148 obyv./km², čímž převyšuje celorepublikový průměr (ČSÚ 2012).

3.1 Historický vývoj města

Historický vývoj Zlína je rozdělen na dvě části, první se zmiňuje o samotném vývoji města Zlína od prvních písemných záznamů až po současnost. Druhá část je zaměřena na urbanistický vývoj, který měl pro město zásadní vliv a začátek datujeme na přelom 19. a 20. století.

3.1.1 Historie Zlína

Nejstarší spolehlivá zpráva o Zlíně pochází z r. 1322, kdy bratři Fricek a Vilém z Egerberka prodali královně vdově Elišce Rejčce své statky Hustopeče se skupinou vesnice a také „městečko Zlín“. Už v té době byl Zlín městečkem, které mělo významnější postavení v podřevnickém údolí. Z čehož vyplývá, že Zlín vznikl dříve.

Zlín byl na konci 14. století ve vlastnictví Šternberků, ale ti jej museli po husitských válkách prodat. V dobách míru, který potom zavládl na více než sto let, se

Zlínu dobře dařilo. Král Vladislav městu potvrdil právo ke konání trhů, přibýly i další hospodářské výsady. Nastala doba prosperity zdejšího obchodu a řemesel. Zlín byl kolem r. 1600 poměrně velkým městem a živým hospodářským střediskem.

Prosperitu a rozkvět města přerušila třicetiletá válka. Opakovaná tažení armád Habsburků, vojsk polských a uherských zanechala Zlín poničený a z poloviny vylidněný. Trvalo pak přes sto let, než se Zlín vzpamatoval z utrpených ran. Teprve v 18. století se ve Zlíně opět oživila řemesla i obchod, ozdobou města se stal barokně přestavěný kostel a také nově upravený zámek. Spojením Zlína s okolím zlepšila nová pošta telegraf, a především nová železnice (1899). Město mělo příznivé předpoklady pro další rozvoj (Pokluda 2006).

Obuvnický podnik, založený ve Zlíně sourozenci Baťovými 21. září 1894 se příznivě rozvíjel a brzy se začal urychlovat také rozvoj celého města. Za první světové války zlínské továrny dodávaly miliony párů bot rakousko-uherské armádě, výroba stoupala. Roku 1918 pracovalo v Baťově továrně 4 000 zaměstnanců. Poválečná krize utlumila rozvoj, menší zlínské továrny zanikly, udržela se Baťova firma, ale i ona musela snižovat výrobu. V letech 1923-1938 vyrostl na okraji města rozsáhlý tovární areál s desítkami moderních budov. Podnik, vybavený nejmodernějšími stroji, přijímal tisíce nových zaměstnanců. Kromě bot se zde vyráběly také stroje, gumárenské, chemické a textilní výrobky atd. Katastrofální důsledky Mnichova, německé okupace a druhé světové války zastavily rozmach Baťových podniků i Zlína. Německá okupace podřídila závody válečnému režimu, americké bombardování r. 1944 zničilo velkou část zlínských továren.

Po převratu v únoru 1948 komunisté zcela ovládli továrny, město Zlín bylo přejmenováno na Gottwaldov. Od 40. let přibývali rozsáhlé obytné čtvrti, v městském centru vyrostla reprezentativní budova divadla. Kulturní život obohatilo muzeum, divadlo, symfonický orchestr, zoologická zahrada, galerie výtvarných umění. Od roku 1961 se ve městě každoročně konají festivaly filmů pro děti.

Při hroucení komunistického režimu v listopadu 1989 si zdejší občané vynutili návrat původního názvu města, které od 1. 1. 1990 opět nese jméno Zlín. Město má roli finančního a podnikatelského centra jihovýchodní Moravy. Širší regionální funkce města posílilo ustavení krajské správy Zlínského kraje (Horňáková, Novák, Pokluda 2005).

3.1.2 Urbanistický vývoj Zlínské aglomerace

Ačkoliv byl Zlín založen v 50. letech 13. století, až do konce 19. století však město nezaznamenalo větší rozvoj a bylo prakticky ekonomicky i společensky zastiňováno městysem Napajedla, který je výhodněji situován v údolí řeky Moravy. Počet obyvatel se v průběhu staletí téměř neměnil.

V roce 1890 mělo město asi 2 200 obyvatel, kteří byli odkázáni na zemědělství. Této úrovni vývoje hospodářské základny odpovídal i stavební rozvoj města. Tehdejší zástavba se soustředila kolem jediného tržního náměstí a několika přilehlých cest.

Založením obuvnické výroby začíná moderní historie města a jeho výstavby. Výstavby se rozvíjela nejen na území města Zlína, ale zasáhla celé podřevnické údolí, především směrem k Otrokovicím. Byla zahájena ekonomická etapová a proudová výstavba. Poprvé byly u nás uplatněny principy univerzality, variability, flexibility a opakovatelnosti. Byly realizovány areály škol, obchodní dům, tržnice, hotel, Dům umění a před počátkem druhé světové války 15-ti podlažní správní budova. Na Náměstí Práce bylo vystavěno Velké kino.

První závodní byty byly stavěny před 1. světovou válkou a hromadná bytová výstavba se uskutečnila těsně po 1. světové válce. Urbanistickou koncepcí řešení svahu Letná tehdy vypracoval Jan Kotěra. Typové jednodomky, dvojdomky a čtyřdomky byly budovány podle urbanistické koncepce „města v zahradách“.

Kromě typů hromadně stavěných domů se realizovalo mnoho jednotlivých domků se speciálně upravenou dispozicí (např. pro lékaře, učitele). Stále byla dodržována urbanistická koncepce se šachovnicovou strukturou zástavby, využíván svažité terén pro výstavbu garáží a začleňována zeleň, která dodávala charakter zahradního města. Tím se dosáhlo zcela stylové jednoty, zdaleka však ne architektonické uniformity.

Těsně před vypuknutím a v průběhu druhé světové války vznikl poslední zahradní areál „Lesní Čtvrť“. V dalších letech výstavby se začínají rozvíjet samostatné plochy pro výstavbu, pro bydlení a pro nové městské centrum s jasným komunikačním a prostorovým schématem. Byla zde uplatněna myšlenka plánovitého spojení průmyslu s městem, výroby s bydlením.

V letech 1948 až 1950 byly realizovány tzv. Morysovy domy. V přízemí těchto chodbových domů byly umístěny mateřské školy, jesle a jídelna. Tento náznak „kolektivního bydlení“ byl rozvíjen v projektu a realizaci Kolektivního domu, kde bylo bydlení doplněno stravováním, klubovny, tělocvičnou, mateřskou školou a jeslemi. Tento přechod na víceetážové obytné domy byl motivován především nedostatkem ploch pro výstavbu.

Devítietážovými chodbovými domy a bodovými domy byl založen nový urbanistický koncept výškových domů ve východní části města. Bytová výstavba byla doplňována o rekreační zařízení. Byl postaven sportovní stadión a v jeho sousedství zimní lázně.

Po roce 1960 byl zaznamenán ve zlínské aglomeraci rozvoj komplexní bytové výstavby. Byla vybudována nová sídliště Podhoří, Otrokovice – Trávníky. Významnou kulturně společenskou událostí byla stavba nové budovy Divadla pracujících.

V průběhu několika let se stal aglomerační celek tří měst (Zlín, Otrokovice, Napajedla) téměř souvislým městským celkem.

Významným činitelem ve výstavbě města Zlína byla příprava a zahájení stavby nového obytného obvodu „Jižní svahy“ pro cca 25 000 obyvatel. Navazuje na ni stavba sítě služeb a obchodu v nových obvodových centrech Jižní svahy a Malenovice. Přestavuje se městské centrum Zlína na regionální centrum. Pro střední a vysoké školství se vytváří okrsek na území čtvrti Letná. Rozšiřuje se nemocnice na dvojnásobnou kapacitu (Zikmund, Dohnal, Kotárek 1976).

3.2 Fyzicko-geografické podmínky území města

Struktura a vzhled města souvisí s fyzicko-geografickými podmínkami, ve kterých se město nalézá. Vybrány jsou některé charakteristiky, které mají vliv na tuto strukturu. Jedná se o geologickou a geomorfologickou charakteristiku, klimatickou a hydrologickou charakteristiku a charakteristiku bioty.

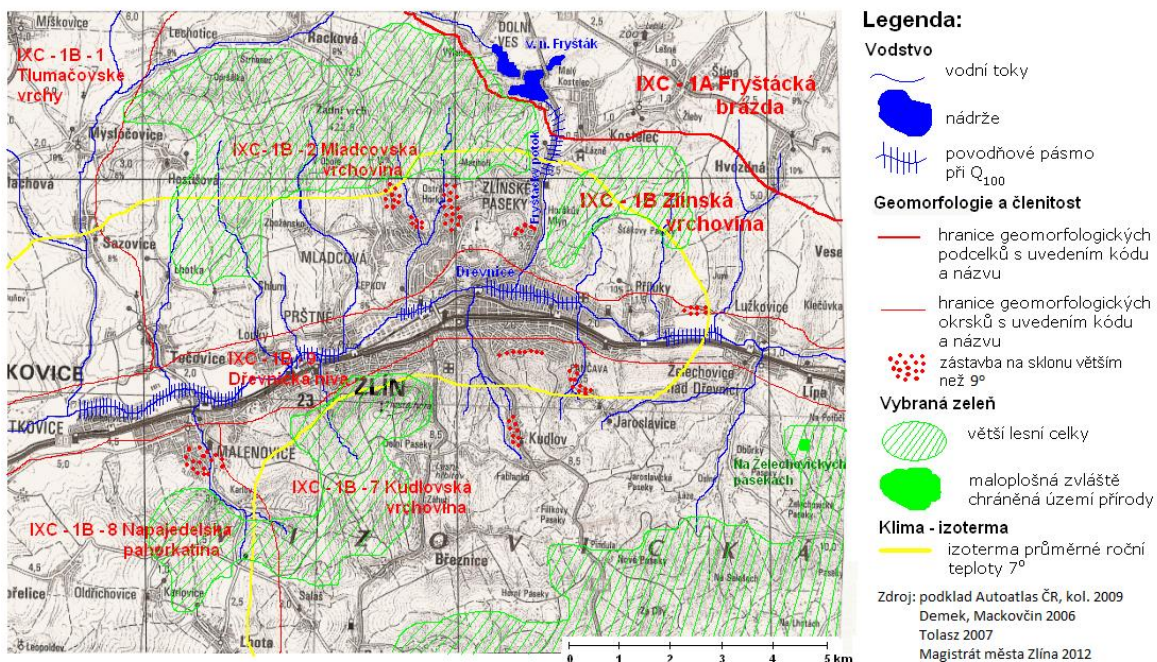
Geologická a geomorfologická charakteristika

Dle geomorfologického členění České republiky se území města Zlín řadí do provincie Západní Karpaty, subprovincie Vnější Západní Karpaty, oblasti Slovensko-

Moravské Karpaty, celku Vizovická vrchovina, podcelku Zlínská vrchovina, která se dělí na několik okrsků: na severu Mladcovská vrchovina, na severozápadě Tlumačovské vrchy, na jihozápadě Napajedelská pahorkatina, na jihu Kudlovska vrchovina a podél hlavního toku Dřevnická niva. Na severu do území z malé části zasahuje podcelek Fryštácká brázda (Demek a kol. 1987).

Zlínská vrchovina je členitá, celková plocha je 452,01 km², střední výška 354,2 m a střední sklon 6°11'. Je tvořena flyšem převážně račanské jednotky magurského příkrovu. Při západním okraji se nachází neogenní sedimenty, erozně denudační georeliéf vrchovin, pahorkatin a kotlin, vzniklý v závislosti na strukturně litologických poměrech a vlivech mladé zlomové tektoniky. Zbylá část je tvořena zarovnanými povrchy, asymetricky vyvinutým povodím Dřevnice, průlomovými údolními a údolními nivami. Nejvyšším bodem je Vartovna s 651 m n. m. (Demek 2006).

MAPA 1: FYZICKO-GEOGRAFICKÉ PODMÍNKY ZLÍNA A JEHO OKOLÍ

Klimatická charakteristika

Řešené území leží v mírně teplé klimatické oblasti s následujícími parametry: město leží v hlubokém údolí, takže prostor kolem řeky má odlišné klima než části města ležící na jižních či severních svazích (Tolasz 2007). Průměrná roční izoterma 7 °C je přibližně vyznačena v Mapě 1. Stanice ČHMU se nachází mimo sledované území, v sousedním ORP Holešov. Její klimatické charakteristiky jsou následující: průměrná

roční teplota je 8,5 °C. Nejteplejším měsícem je červenec, kdy teploty dosahují v průměru 18,0 °C a nejchladnějším naopak leden s průměrnou teplotou -2,4 °C. Průměrné roční srážky dosahují 615,4 mm.

Na meteorologické stanici v Holešově byla naměřena maximální teplota dne 3. 8. 2013, a to 36,9 °C, minimální teplota je již ze 7. 1. 1985 a dosahovala -29,9 °C. Maximálních srážek bylo dosaženo 4. 7. 1995 o hodnotě 89,6 mm a maximální náraz větru byl zaznamenán 4. 8. 2001 ze směru 029° o síle 35,4 m·s⁻¹ (ČHMÚ 2015a).

Hydrologická charakteristika

Síť vodních toků je hřebenovitě uspořádána. Hlavním vodním tokem a osou celého území je řeka Dřevnice, která má východo-západní směr, pramení v Lučkách ve výšce 510 m n. m., ústí zleva do Moravy u Otrokovic. Plocha povodí je 311,99 km². Délka toku je 42,3 km a průměrný průtok u ústí 3,15 m³·s⁻¹. Pod Malenovickým katastrem přibírá významný přítok Rackovou. Na horním toku přibírá Dřevnice pravostranné přítoky Hostišovský potok, Chlumský potok, Prštenský potok, Pasecký potok, Fryštácký potok, Hraniční potok (od Štákových pasek), Přílucký a Hvozdenský potok. Levostrannými přítoky jsou Balaš, Slanický potok, Kudlovský potok a Jaroslavický potok (Vlček a kol. 1984).

Vodočet na řece Dřevnici leží na pravém břehu ve Zlíně – Fügnerovo nábřeží, asi 100 m nad silničním mostem směřujícím na Kostelec. Průměrný roční průtok na tomto vodočtu činí 2,06 m³·s⁻¹ a průměrný roční stav je 33 cm. Řeka byla kanalizována, v úsecích Malenovice – Příluky a Želechovice – Lůžkovice je řeka opevněná. Značná část řeky Dřevnice leží v povodňovém pásmu Q₁₀₀, jak je znázorněno na Mapě 1. V těchto místech se řeka vylila z břehů při povodních v roce 1997 a 2002. Maximální vodní stav byl naměřen 27. 6. 1987, a to 550 cm. Při povodních v roce 1997 (7. 7.) byl vodní stav 437 cm, tento den byl naměřen i maximální průtok 282 m³·s⁻¹ (ČHMÚ 2015b).

Charakteristika bioty

Řešené území je pokryto lesy, zvláště jeho okrajové, výše položené části. Až na výjimku v oblasti Tlumačovských vrchů se jedná o monokulturní jehličnaté lesy. Niva podlé řeky Dřevnice je z velké části zastavěná, a tak se tu nenachází rozsáhlé porosty. Převažují tak keře a v některých částech aleje listnatých stromů. Naproti tomu

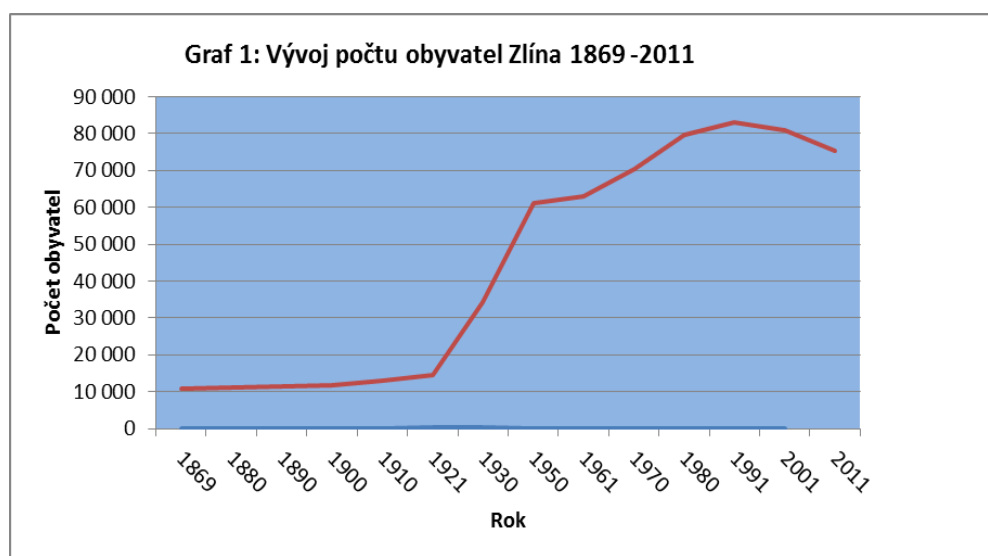
Mladcovská vrchovina, která se rozkládá na sever od města, je zalesněna asi z 50 %. Jedná se o lesy smrkové s výskytem dubu, buku, borovice i modřínu. Méně časté jsou bučiny. Také Kudlovská vrchovina je hodně zalesněna – až ze 70 %. Většinou se jedná o kulturní smrčiny s příměsí buku, modřínu a borovice. Jsou zde louky a pastviny. V otevřené krajině se vyskytuje rozptýlená dřevitá zeleň. Zemědělské pozemky tvoří jen malou část řešeného území. Největší plochu zaujímají u Prštného (Demek 2006).

3.3 Socioekonomické poměry města

Vybrané charakteristiky jsou nápomocny při představování socioekonomické situace ve městě. Hlavní pozornost má obyvatelstvo, výrobní a obslužná sféra, doprava, cestovní ruch a rekreace.

3.3.1 Charakteristika obyvatelstva

Zlín má specifický vývoj počtu obyvatelstva. V podstatě až do doby, než se v něm naplno projeví podnikatelské aktivity Tomáše Bati, byl malým městem. Počet obyvatel se pohyboval kolem 11 až 12 tisíc od roku 1869 až po rok 1910. Mírný nárůst byl patrný mezi roky 1910 a 1921, kdy město rostlo paralelně k ekonomickému rozvoji a měnilo se na průmyslové centrum. Výrazný nárůst lidí je zjevný u sčítání z let 1930 a 1950, jak dokládá Graf 1. Nejvyšší hodnoty řetězového indexu růstu dosahuje rok 1930 (237,37), což znamená více než zdvojnásobení počtu obyvatel. Vysokou hodnotou disponuje i rok 1950, a to 177,66 (Příloha 2).

Zdroj: Růžková 2006a, ČSÚ 2011

Právě ve 30. letech zaznamenávaly Baťovy závody největší boom, stavěly se nové obytné čtvrti a nadále rostl počet obyvatel. Navíc v roce 1938 byly k městu připojeny městské části Louky, Mladcová, Prštné a Příluky, mluvíme o tzv. Velkém Zlíně. Počet obyvatel se zvyšoval i přes probíhající 2. světovou válku, kdy většina měst stagnovala. Nárůst o více než 7 tisíc obyvatel v roce 1970 byl především ovlivněn významným zvýšením obyvatel v Malenovicích, ale i změnou administrativního uspořádání města. Připojením obcí vznikly ve městě Zlíně části Chlum, Jaroslavice, Kudlov, Lhotka a Tečovice. V sedmdesátých letech se i ve Zlíně projevil celorepublikový trend „baby boomu“ podporovanou stávající vládou. V roce 1976 byly k městu administrativně připojeny obce Březnice, Klečůvka, Kostelec - Štípa, Lípa, Lužkovice, Salaš a Želechovice. K dalšímu slučování došlo v roce 1979, kdy se k městu připojily obce Karlovice a Ostrata. V roce 1980 byly jako poslední obce připojeny Velíková a Lhota u Gottwaldova, ta se stala částí města pod názvem Lhota (Růžková 2006b).

Tabulka 4: Vývoj počtu obyvatel v letech 2007-2016 na administrativním území Zlína

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Počet obyvatel*	78 122	78 066	77 803	75 714	75 469	75 660	75 555	75 278	75 112	75 171

Zdroj: ČSÚ 2014 a 2016, *stav k 1. 1.

Naopak od roku 1990 začalo osamostatňování jednotlivých městských částí. Nejprve odtržením Lhoty, Lípy a Tečovic (1990-1991). V roce 1992 se osamostatnila obec Karlovice, roku 1993 Březnice a jako poslední vystoupila ze svazku města v roce 2001 Ostrata. Sídlní struktura města byla změněna v roce 2004, od toho roku patří část Zlínské Paseky opět k části Zlínu, a naposledy v roce 2009 po osamostatnění Želechovic (dnes Želechovice nad Dřevnicí). Tyto procesy vedly v několika posledních letech k poklesu počtu obyvatel (viz Tabulka 4), který je umocněn také přirozeným úbytkem obyvatelstva a záporným migračním saldem.

3.3.2 Charakteristika výrobních kapacit a ploch

Průmyslový vývoj je pro Zlín typický. Před založením Baťových závodů se jednalo o menší sídlo s drobnou řemeslnou výrobou. Na konci 19. století zde sice byla snaha

o založení větších podniků, nejdříve na výrobu sirek, objevila se i firma na výrobu obuvi, ale obě brzy zanikly.

Baťa, a.s. byla založena 1894 ve Zlíně, kde je i centrála firmy pro Českou republiku, současný největší obchodní dům v ČR i Evropě je ale v Praze. Společnost patří k největším prodejcům obuvi v ČR, její síť tvoří 69 prodejen. Na Slovensku se v současnosti nachází 27 prodejen, ve Zlíně jsou to 2 prodejny (Bata Brands 2014).

Elmo elektro, a.s. byla založena 1991 v Želechovicích, do průmyslového areálu Příluky se rozšířila 1999. Zabývá se prodejem elektroinstalačního materiálu, jako jsou svítidla, baterie, topné rohože a další (Elmo, a.s. 2009-2016).

Frema, s.r.o. vznikla 1992 jako nástupce strojírenského podniku, založeného v roce 1903 J. A. Baťou. V současné době je zaměřena hlavně na výrobu forem pro výrobky z EPP (polypropylen), EPS (polystyren), PUR, pryže, forem pro vstřikování plastů atd. V oddělení TPV (technické podpory vývoje) poskytují služby v oblasti CAD-CAM. Počet zaměstnanců se pohybuje okolo 130 (Frema, a.s. 2014).

LESKO Velkoobchod nápojů, s.r.o. je také situován do areálu Svitů. Zabývá se velkoobchodním prodejem nápojů a potravin a patří k největším velkoobchodním firmám s potravinářským sortimentem na Moravě. Firma byla založena roku 1994, má cca 90 zaměstnanců (Lesko-Velkoobchod nápojů, s.r.o. 2008).

Samohýl motor Zlín, a.s. je jednou z devíti akciových společností Samohýl Holding, která působí na území České republiky a angažuje se převážně v oblasti motorismu. Zabývá se prodejem nových vozů značek jako Škoda, Volkswagen, Seat, Mercedes, Chrysler-Jeep, Honda, Hyundai, ale i při prodeji ojetých vozů všech značek. Má 320 zaměstnanců. Firma se nachází podél silnice I/49 v průmyslovém areálu Prštné (Samohýl motor Zlín a.s. 2012).

Tajmac – ZPS, a.s. byla založena roku 1903 jako součást firmy Baťa, původně se jednalo jen o strojírenskou dílnu na výrobu náhradních dílů. Zde byl také roku 1905 vyroben první obuvnický stroj. Před 2. světovou válkou rozšiřoval výrobu do Sezimova Ústí. V roce 1990 se spojila s italskou firmou TAJMAC-MTM S.p.A. a o 2 roky později proniká i na trh v USA. V prodeji obráběcích strojů je 1. v ČR, ve světovém žebříčku vystoupila na 88. místo. V roce 2010 měl 600 zaměstnanců (Tajmac-ZPS, a.s. 2012).

Tescoma, s.r.o. založena v roce 1992 si trvale udržuje přední pozici na světovém trhu výrobců kuchyňských potřeb. Předmětem podnikání je tudíž vývoj, výzkum, design

a následně prodej značkových kuchyňských potřeb. Sídlo firmy je nejvýznamnější stavbou v novém průmyslovém areálu, který spadá pod městskou část Lužkovice (Tescoma s.r.o. 2014).

Zliner, s.r.o. byl založen 1966 a zabývá se službami spojené s autobusovou dopravou. Postupem doby se Zliner profiloval do pozice vysoce kvalitního a spolehlivého partnera dopravních společností nejen v ČR, SR, ale i v Belgii, Rakousku, Německu, Itálii a dalších evropských zemích. Sídlo firmy se nachází v Loukách (Zliner s.r.o. 2013).

3.3.3 Charakteristika zařízení služeb a obsluhy

Jelikož je Zlín krajským městem a spádovou oblastí okresu Zlín, nachází se zde široká škála služeb a různých veřejných zařízení. Důležitou složkou veřejné infrastruktury jsou zdravotnická zařízení, k největším patří areál Krajské nemocnice T. Bati a.s., dále je ve městě soukromá nemocnice Atlas a.s., následná zařízení ústavní péče (Léčebna pro dlouhodobě nemocné a hospic o. s. Hvězda), Lázně Kostelec u Zlína a řada dalších zařízení.

Vybavenost města školskými zařízení je dostatečná, nachází se zde jedna vysoká škola (Univerzita Tomáše Bati) se šesti fakultami, 4 vyšší odborné školy, 11 škol středních, 21 základních škol a 30 mateřských škol, z toho 3 specializované (Magistrát města Zlína 2014).

V roce 2011 byla dokončena stavba komplexu Kongresového centra, která se nachází cca 500 metrů od centra města na silnici I/49. Součástí komplexu je i budova Univerzitního centra Univerzity Tomáše Bati. Do nového kongresového centra jsou přesunuty i aktivity Filharmonie Bohuslava Martinů, jejíž stávající budova je již v nevyhovujícím stavu a ve větší vzdálenosti od zastávek MHD. Hojně navštěvované jsou kulturní akce, z nejznámějších Mezinárodní festival filmů pro děti a mládež, motoristická soutěž Barum rally. Dále lze zmínit Zlíntalent, Neznámá země – festival cestování, poznávání a sblížování kultur nebo Festival dechových orchestrů.

Také sportovních možností je ve městě dostatečné množství. Své místo získal fotbalový (FC Tescoma Zlín) a hokejový (PSG Zlín) klub i stadion, umělý lyžařský svah, Městské lázně Zlín, atletický stadion, lezecké a lanové centrum, Laser Aréna, volejbalové a tenisové areály.

3.3.4 Celková dopravní charakteristika

Silniční komunikace. Statutární město Zlín, jakožto i celý Zlínský kraj má špatnou dopravní infrastrukturu. Městem prochází významná silnice I. třídy I/49 západovýchodním směrem, která navazuje na silnici z Otrokovic (I/55) a pokračuje přes Vizovice (I/69) a Horní Lideč (I/57) do Púchova a dále se připojuje na slovenskou dálnici D1. Územím prochází jen 2 silnice II. třídy: II/490 (Říkovice - Holešov - Zlín – Nivnice) a II/497 (Zlín - Březolupy - Uherské Hradiště). Obě se napojují na I/49 v oblasti jádra města. Přes městské části Kostelec a Štípa, pak prochází silnice II/491 z Fryštáku (II/490), přes Slušovice do Lípy (I/49) (Ředitelství silnic a dálnic ČR 2015).

Železniční komunikace. Městem prochází jen jednokolejná trať místního významu č. 331, vedoucí z Otrokovic, přes Zlín do Vizovic. Větší železniční uzel se nachází v sousední ORP Otrokovice. Většími zastávkami jsou jen Zlín-Malenovice a Zlín-střed. Ze Zlína-střed vyjíždí jen 1x denně významnější spoj, a to vlak IC 550 do Prahy, který se pak večer vrací zpět (České dráhy, a.s. 2009, 2010).

Letecká doprava. Ve Zlíně není tento typ dopravy zastoupen, menší letiště se nachází v sousedních ORP v Otrokovicích, v Holešově a v Kunovicích. U Štípy se na uměle upravené plošině bývalé zemědělské práškařské plochy nachází soukromé letiště, leží asi 8 km severovýchodně od centra města Zlína. Letiště bylo zkolaudováno v roce 1984 pro účely zemědělského družstva a do roku 2001 štípskému zemědělskému družstvu patřilo. (Turistika.cz s.r.o. 2015).

Městská hromadná doprava (dále jen MHD). Ve Zlíně funguje od počátku roku 1944. Dříve funkci městské dopravy plnila železniční trať (Otrokovice – Zlín – Vizovice), kterou roku 1928 rozšířila jedna autobusová linka. Obohacení o další linku se město dočkalo až v roce 1940, teprve po zavedení trolejbusových linek se začala obslužnost městskou hromadnou dopravou rozšiřovat. Provozováno je 13 trolejbusových a 14 autobusových linek (Dopravní společnost Zlín – Otrokovice 2004).

3.3.5 Charakteristika rekreace a cestovního ruchu

Z původní osady Zlín se nezachovalo mnoho objektů, téměř celé náměstí i budovy, které ho obklopovaly, byly několikrát přestavěny. Proto se město nemůže pyšnit významnými historickými památkami a zaměřuje se spíše na kongresový cestovní ruch a láká návštěvníky zajímaví se o funkcionalistickou architekturu. Přesto je zde několik

turisticky zajímavých cílů. Nejnavštěvovanější je ZOO Lešná, nacházející se v městské části Štípa. Další turistické cíle jsou: Muzeum obuvi, Zlínský zámek (muzeum a galerie) nebo Zlínský mrakodrap s pojízdou kanceláří umístěnou ve výtahu.

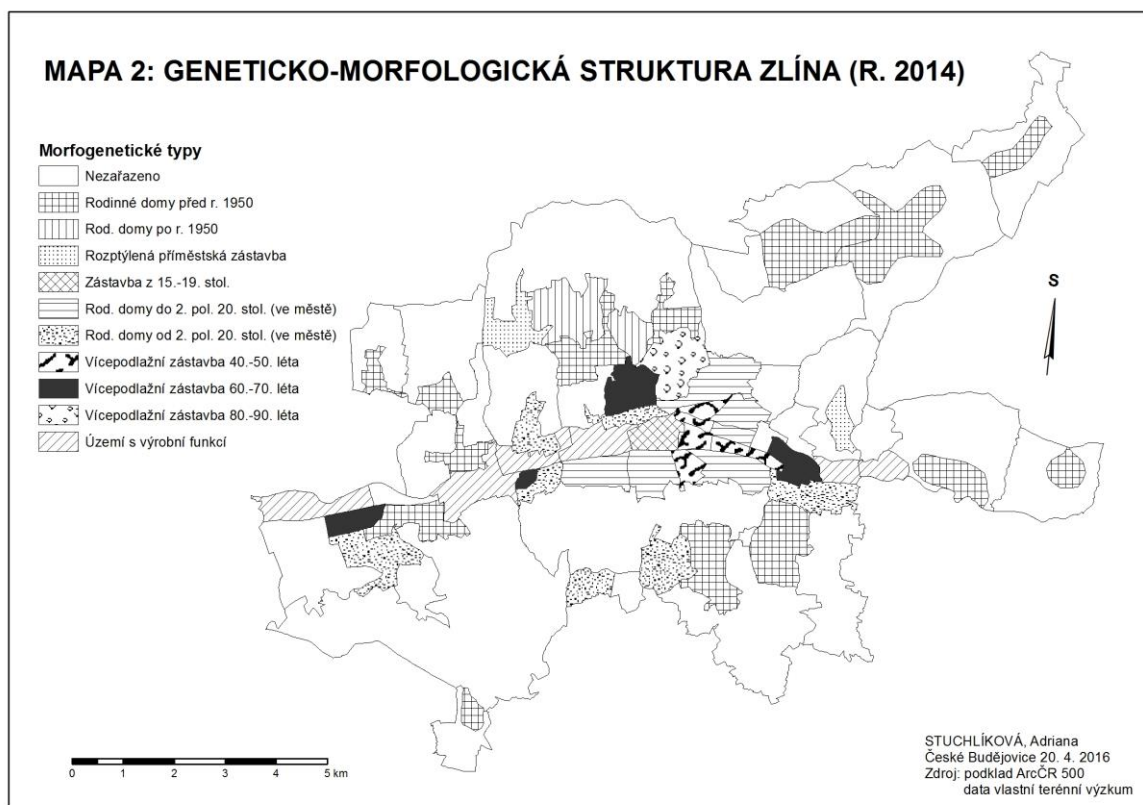
K rekreaci pro obyvatele Zlína i turisty je zde mnoho možností využití volného času. Jsou zde cyklostezky, Městské lázně, které slouží jako plovárna i koupaliště, lyžařský svah, lanová centra a další sportovní zařízení. Pro zájemce o kulturu jsou k dispozici muzea, kina, galerie, divadla, hvězdárna. V obchodním a zábavním centru Zlaté jablko je v provozu i multikino.

4 Analýza vnitřní prostorové struktury města Zlína

Stěžejní kapitola práce analyzuje město Zlín ze tří hledisek. Prvním je geneticko-morfologická struktura, která pracuje s morfologickými jednotkami. Druhé hledisko se zabývá funkčně-prostorovou strukturou, vyčleňující funkční jednotky a třetí se věnuje sociálně-demografické struktuře, sledující základní sídelní jednotky.

4.1 Geneticko-morfologická struktura

V teoretické části (kapitola 2.3) byla prezentována Tabulka 3 s morfologickými jednotkami města Zlín, kterými se zabývá tato kapitola. Jednotlivé morfogenetické subtypy jsou vyznačeny na Mapě 2.

Typ A představují jednotky v periferii města, které jsou stále od města odděleny převážně zemědělskými plochami. Dále se jedná o příměstské části, které v minulosti stály samostatně a původně okrajové části města. Typ A jsme rozdělili do tří podtypů.

Do *podtypu A.1* spadají jednotky, které dříve tvořily původně samostatné obce. Spadá zde 13 jednotek, většina z nich byla ke Zlínu administrativně připojena v roce 1961 (7 jednotek). Jednotky více vzdálené od středu města byly považovány za část obce Zlína až v roce 1976 (5 jednotek) a obec Velíková se připojila v roce 1980 (Růžková 2006b). Půdorysně se jednotlivé jednotky liší. Nejčastěji se jedná o zástavbu podél hlavní silnice. Typickým příkladem je Salaš, kdy zástavba kopíruje hlavní silnici vedoucí k průmyslovému areálu. Původní zástavba Kudlova, Jaroslavice a Lůžkovic také vedla podél hlavní silnice. V Jaroslavicích a na Kudlově byla postupně doplněna o paralelně vedoucí silnice. V případě Lůžkovic se zástavba téměř radiálně rozbíhá od točny MHD. Často se jedná i o silniční řadové uspořádání, kdy zástavba kopíruje jednu či více paralelně vedoucích silnic. Tento půdorys mají jednotky Velíková, Kostelec a Mladcová. V případě Kostelce se jedná dokonce o 3 paralelní silnice. Náznaky vřetenového uspořádání zástavby má Lhotka a Louky – centrum. Ulicový typ zástavby reprezentuje Klečůvka, kdy se dvě vedlejší silnice sbíhají k zámku a mezi nimi vede hlavní silnice. K jednotkám s nepravidelným půdorysem lze řadit Štípu, Zlínské Paseky a Malenovice. Malenovice vznikly jako osada s gotickým hradem v členitém terénu. V severní části se zástavba shlukuje okolo čtvercového náměstí. Členitý terén zasahuje i do Zlínských Pasek, které převážně kopírují údolí okolo Klabalského potoka. Zástavba ve Štípi vede převážně podél dvou hlavních silnic, které jsou k sobě téměř kolmé. V západní části jsou domy situovány okolo kostela.

Podtyp A.2 reprezentují rodinné i vilové domy na nových rozvojových plochách v suburbii. V případě Jalovčí vznikla jako developerský projekt. Parcelizace je proto pravidelnější, jednotlivé domy si jsou podobné. Tento podtyp zastupují 3 jednotky. Ostrá Horka je kvůli svažitému terénu špatně dopravně dostupná, ale uprostřed zeleně v klidném prostředí. Vznikla zde jen malá čtvrť s rodinnými i vilovými domy, v severní části zůstalo několik původních domů. Jalovčí vznikla na okraji Mladcové přibližně před 20 lety. Výstavba zde stále pokračuje, ale již v rámci samotných vlastníků domů. Vzhledově odlišná je jednotka U Majáku, kde výstavba vznikala postupně, a tak je zde nepravidelná parcelizace.

K *podtypu A.3* řadíme 3 jednotky, které tvoří rozptýlené domy a statky. Nachází se mimo intravilán města na různě velkých parcelách a jsou ohraničené lesy. Některé původní domy jsou již neobydlené. Polovinu neobydlených bytů mají Štákovy Paseky.

Domy zde stojí různě rozložené podél původně štěrkové silnice. Zbožensko je chatová osada, kde jsou některé chaty předělané na trvale obydlené domy. Není to nejvhodnější oblast k bydlení, není dostupná MHD a 200 metrů daleko stojí městská skládka Suchý důl. Původní rozptýlená zástavba Chlumu byla doplněna o nově postavené domy lemující místní silnici. Chlum tak tvoří přechod mezi podtypem A.2 a A.3, který byl vzhledem k počtu domů, zařazen do A.3.

Typ B tvoří zástavba v intravilánu města, většina jednotek je přímo administrativní součástí Zlína. Typ B je rozdělený do šesti podtypů.

Podtyp B.1 tvoří jen Zlín-střed, patřící k nejstarším částem města (spolu s jednotkami z A.1). Jelikož byl Zlín malé, méně významné město, nenajdeme zde mnoho starších budov. Veškerý život se soustředil na náměstí (dnes Náměstí Míru) a jeho okolí. Náměstí má obdélníkový tvar, který byl vymezený již ve středověku. Na konci 19. století, byly původní budovy na náměstí přestavěny, nebo zbourány. Ze starších budov v okolí náměstí se zachoval kostel sv. Filipa a Jakuba, budova školy (dnes Krajská knihovna) a zámek.

Podtyp B.2 má ve Zlíně hojné zastoupení. Důvodem je stavební projekt „město v zahradách“, který byl realizován za T. Bati. Jedná se o několik čtvrtí, které byly postaveny pro zaměstnance Baťovy továrny. Vznikaly v letech 1918–1949. Půdorys je pravidelný se znaky šachovnicového uspořádání. Vzhled domů zvenku i zevnitř je projektován stejně, jen s drobnými odchylkami. Nejvíce byly projektovány 3 velikostně rozdílné typy domů (jednodomky, dvojdomky, čtyřdomky). První se začala stavět čtvrť Letná, situovaná přímo nad areálem továrny, na ni navazuje čtvrť Nad Ovčírnou (1927, ZSJ Domovy mládeže). Pokračovaly čtvrtě Zálešná a Podvesná, na jejichž konci stála nová nemocnice (1927). Nedaleko od nich byla postavena poslední čtvrť tohoto typu - Lesní čtvrť (1931-1932). Kromě těchto čtvrtí probíhala výstavba v jednotce Cigánov-Vršava, složených z 3 menších celků: Cigánov, Nivy a Vršava. Jsou zde domy na různě velkých a různě tvarovaných parcelách a několik ulic s řadovými domy. Na okraji Vršavy bylo v pozdějších letech vybudováno několik panelových domů.

Podtyp B.3 zastupuje 5 menších jednotek. Výstavba ve Zlíně ve 2. pol. 20. stol. preferovala vícepodlažní a panelové domy, v menší míře probíhala i výstavba rodinných domů. Ty najdeme v Čepkově, malé čtvrti mezi centrem města a sídlištěm Jižní Svahy. Parcely jsou pravidelné s domy blízko u sebe. Ve východní části se nachází

fotbalový stadion. Malou čtvrtí jsou i Filmové ateliéry se znaky baťovské architektury, které stojí u budov filmových ateliérů. Prštné-Vinohrady je čtvrť postavená na kopci nad původní obcí Prštné. Jedná se o rodinné i vilové domy. Část zástavby byla vybudována jako developerský projekt, domy jsou si podobné a parcelizace patří k pravidelnějším. Podhoří-východ navazuje na baťovské domy na Letné. I tato jednotka má pravidelnou parcelizaci s domy blízko sebe. Poslední jednotkou je Svárovec, což jsou rodinné domy navazující na centrum v Malenovicích. Domy stojí podél několika ulic v těsné blízkosti, ale velikost parcel je různá.

Podtyp B.4 je ve Zlíně rozšířený ze stejného důvodu jako B.2, a to díky stavebním záměrům T. Bati, které pokračovaly i po jeho smrti. Ve 30. letech se začala stavět silnice procházející celým městem (Třída Tomáše Bati), podél níž později vznikly velké obytné soubory Obeciny a Morysovy domy. Na ně navazuje vícepodlažní zástavba Kvítkové, Kútů a Lazů. Podél Dřevnice vyrostlo několik vícepodlažních domů jako součást Benešova nábřeží. Všechny tyto obytné soubory jsou cihlové.

K podtypu B.5 patří panelová sídliště. Nejmenší a nejstarší z nich je Podhoří-západ. Na okraji města směrem na Vizovice vyrostly sídliště Bartošova čtvrť a Městské Nivy. Na druhém okraji města v Malenovicích je sídliště Za Koželužnou. Největším sídlištěm tohoto typu jsou Jižní Svahy I., kde jsou různé typy domů, ať to jsou samostatné panelové domy, dlouhé obytné bloky či vícepodlažní řadové domy. Součástí sídliště je i tzv. „první Segment“ dlouhá, obloukovitá 14-ti podlažní budova.

Podtyp B. 6 tvoří jen jedna nejnovější sídlištní jednotka Jižní Svahy II., což je největší sídliště ve Zlíně. Zástavba je zde pravidelnější než v Jižních Svazích I. Je zde více zeleně a volné prostory ve vnitrobloku.

Typ C je ztotožněn s průmyslovými plochami vyčleněnými z hlediska funkčně-prostorové struktury. S výjimkou nového areálu v Přílukách (90. léta 20. stol.), na sebe průmyslové areály navazují. A táhnou se od středu města (Svit-rybníky) přes areály v Prštném (ZSJ Záříčí) a Loukách (ZSJ Pod Lešem) až po západní konec města v Malenovicích. V roce 1900 se začaly stavět první závody Baťovy továrny v areálu Svitů a postupně přibývaly další. Ve 20. letech byl navržen a realizován projekt „Továrna v zahradách“, na budovy se používaly červené cihly a bílý beton, mezi nimi vznikaly ostrůvky zeleně. Na začátku 20. století se začalo stavět v jednotce Malenovice-západ, také jako součást Baťových závodů.

4.2 Funkčně-prostorová struktura

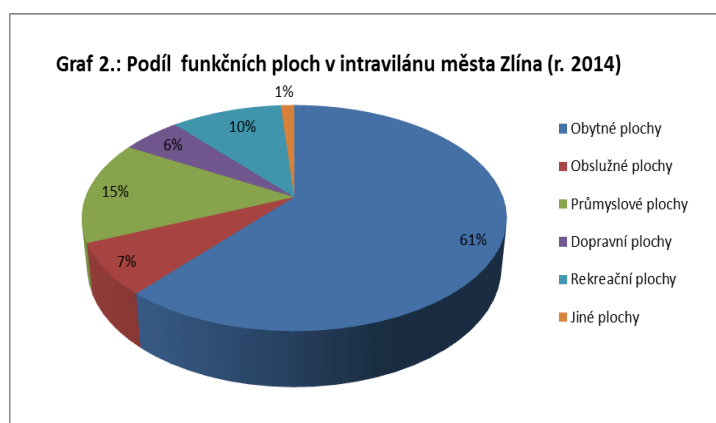
Ve městě je vymezeno několik typů funkčních ploch, jejichž zastoupení je uvedeno v Tabulce 5. Rozloha jednotlivých ploch je sledována pouze v intravilánu města Zlína. Pozornost je věnována plochám největšího významu a velikosti.

Tabulka 5: Typy funkčních ploch intravilánu města Zlína (r. 2014)

Typ funkční plochy	Rozloha v ha	Podíl z celkové rozlohy v %
Obytné plochy (rodinné domy)	934,2	42,8
Obytné plochy (vícepodlažní domy)	145,3	6,7
Obytné plochy (panelová zástavba)	257,3	11,8
Obslužné plochy	159,8	7,3
Průmyslové plochy	123,3	5,7
Průmyslově-obslužné plochy	198,0	9,1
Dopravní plochy	117,0	5,4
Sportovně-rekreační plochy	27,0	1,2
Přírodně-rekreační plochy	114,8	5,3
Zahrádky a sady	78,5	3,6
Zemědělské plochy	26,8	1,2
Celkem	2182	100

Zdroj: vlastní terénní šetření

Vyčleněny byly různé typy obytných, rekreačních a průmyslových ploch, které pak byly spojeny. Vznikla tak jasnější představa o rozložení funkčních ploch na území města, kterým se kapitola dále věnuje.

Zdroj: vlastní terénní šetření a výpočty

Obytné plochy

Největší část území města zabírají *obytné plochy*, jak dokládá Graf 2. Druhů obytných ploch je mnoho, v Mapě 3 jsou zastoupeny jen tři typy – rodinná,

vícepodlažní a panelová zástavba (sídliště). Obytná vícepodlažní ulicově-bloková zástavba je typická pro jádro a centrum města, z centra pokračuje ulicí Sokolská (ZSJ Cigánov) a podél Třídy Tomáše Bati (I/49) směrem na Vizovice. Vícepodlažní zástavba se na menších plochách vyskytuje ve čtvrtích Obeciny, Mokrý a v ulici Kamenná na Lesní čtvrti. Obytné plochy mnohopodlažní zástavby sídlišť vznikaly v místech s malou rozvojovou plochou. Některé vznikaly v místech, kde byl v provozu velký podnik. Příkladem je sídliště v Malenovicích (ZSJ Za koželužnou) po přesunu bývalého ZPS nebo Benešovo nábřeží nedaleko centra města. Největší plocha se sídlištní zástavbu se nachází na Jižních Svazích, je rozdělena na dvě části: první etapou výstavby byly Jižní Svahy I. a druhou etapou Jižní Svahy II. Svě doby 1. velké celopanelové sídliště se nachází v údolí Dřevnice na východním okraji města (ZSJ Bartošova čtvrť). Menší sídlištní plochy jsou zastoupeny v ZSJ Podhoří, Kúty, Boněcko a Mladcová (čtvrť Mokrý). Zástavba rodinných domů není jednotná, v nejnovějších předměstích (Louky, Mladcová, Prštné a Příluky) převažuje jednopodlažní maloměstská ulicová zástavba, v nových rozvojových plochách rozšířena o vilové domy. Řadová zástavba rodinných domů je v mnohých případech vklíněna do zón s venkovskou zástavbou (ZSJ Cigánov-Vršava, Mladcová). Typickým prvkem zlínské architektury jsou tzv. „jednodomky“, „dvojdomy“ nebo „čtyřdomky“, jedná se o baťovské zahradní města (ZSJ Letná, Lesní čtvrť, Podvesná, Zálešná).

Průmyslové plochy

Průmyslové plochy jsou rozděleny na průmyslově-blokové a průmyslově-obslužné. *Průmyslových ploch* a areálů je ve Zlíně několik. Jsou umístěny v údolí řeky Dřevnice, se kterou úzce souvisí průběh silnice I/49. Mezi průmyslově-blokové plochy přiléhající k centru města patří areál Svit, který založil Tomáš Baťa. Jedná se o více než 100 výškových budov, které jsou v dnešní době z velké části opuštěné a volají po revitalizaci. Problémem je velké množství vlastníků daného areálu, a tak se revitalizace dočkalo jen několik z nich. Na Svit navazující průmyslové plochy v Prštném, kde má své sídlo Krásno, Lesko, Manag, Mitas, Penam, Plastservis. V Loukách mají provozovny Mrazírny a Cihelna. *Průmyslově-obslužnou plochou* kopírující silnici I/49 je prostor v Loukách. Tento úsek se z velké části specializuje na služby spojené s motorismem. Proto se zde nachází velké množství autorizovaných poboček známých výrobců

automobilů či motocyklů. Zde našly své uplatnění firmy jako BMW, Ford, Renault, Samohýl motor, Truck servis, Zliner. Na východním okraji města stojí menší areál Bartošova čtvrť a nejnovější průmyslová plocha Příluky-Lužkovice, největší firmou je zde Tescoma, dále například D plast, Elmo, Madal Bal, Svoboda-Březík nebo Tagema. Naopak na západním okraji města v Malenovicích je jeden ze starších areálů, kterému dominuje Tajmac-ZPS. K dalším podnikům patří Expo, Hespo nebo Impromat.

Rekreační plochy

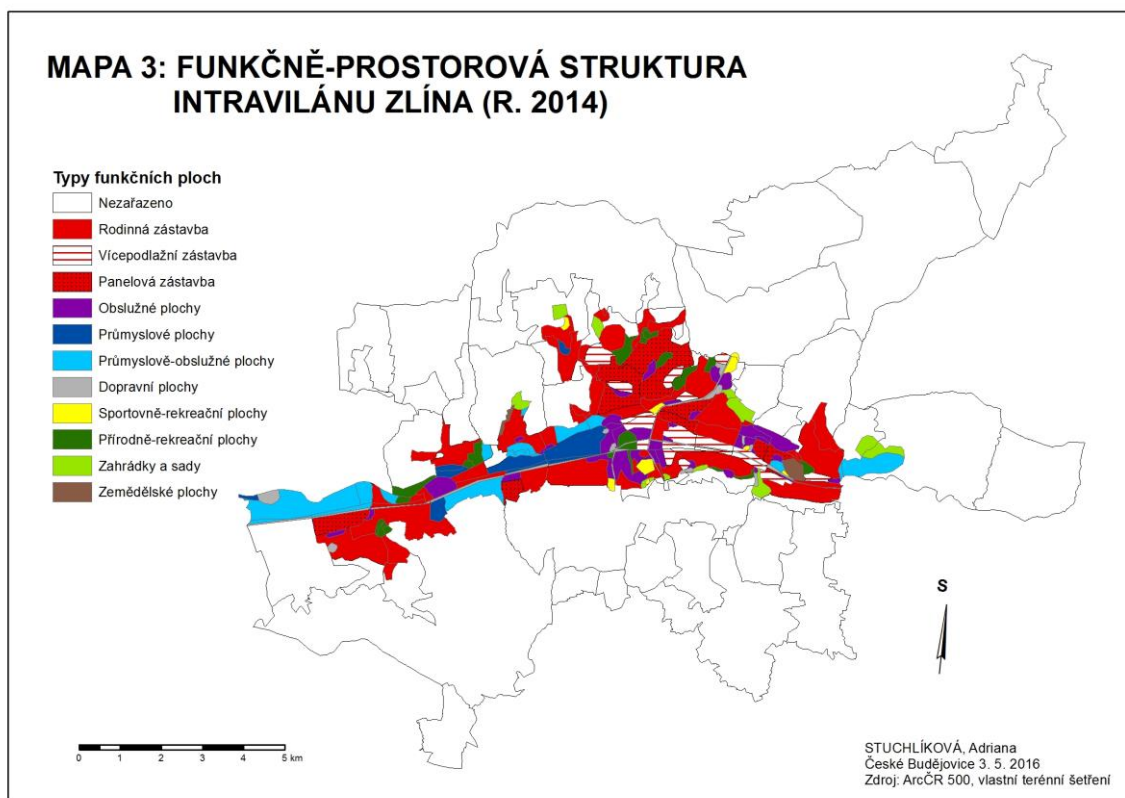
Rekreační plochy jsou rozděleny do dvou podtypů – sportovně rekreační a přírodně rekreační plochy. *Sportovně-rekreační plochy* nezabírají souvislou plochu, ale jsou po městě nerovnoměrně roztroušeny. V blízkosti jádra města se nachází Městské lázně, v zimě sloužící jako plovárna, v létě jako koupaliště (ZSJ Lazy). Vedle Městských lázní je atletický Stadion mládeže, zrekonstruovaný koncem roku 2010. Podél silnice II/497 při výjezdu ze Zlína na Březnici jsou umístěny kryté plochy zimního stadionu, sportovní haly a zimního kluziště (ZSJ Domovy mládeže). Fotbalový stadion je od toho hokejového vzdálen téměř 4 km na druhé straně města při výjezdu z města na sever (ZSJ Cigánov-Vršava). V zimě je vyhledáván 220 metrů dlouhý Svah Zlín, umístěný nad Městské lázně. V městské části Mladcová se v prostoru mezi hřbitovem a lanovým centrem nachází kryté tenisové kurty. V roce 2001 byl vybudován sportovní areál Zelené vedle stejnojmenného koupaliště na Bartošově čtvrti, zahrnuje halu, tělocvičnu, ubytovnu, venkovní hřiště a saunu.

Přírodně-rekreační plochy jsou na území centra města nedostatečné, jedná se především o parky: Sad Svobody, Sad Komenského a Univerzitní park. V suburbíích a nejnovějších předměstích města lze pokládat za přírodně-rekreační plochy i okolní lesy, kterých je zde poměrně dostatek. Důležitou plochou je areál ZOO Lešné, která se nachází mimo intravilán města v městské části Štípa.

Obslužné plochy

Jak lze předpokládat, největší obslužná plocha je v jádru a centru města, kde tento typ plochy převažuje (divadla, kina, kongresové centrum, obchodní domy, hotely a jiné). Spolu s obslužnými plochami se zde nachází i plocha s autobusovým a vlakovým nádražím (dopravní plocha), zimní stadiony a sportovní halu (sportovně – rekreační

plocha), městské parky Sad Svobody a Sad Komenského (přírodně – rekreační plocha). Zasazení průmyslových budov do centra města netvoří třecí plochy, areál je z jedné strany ohraničen třídou Tomáše Bati (I/49), z druhé strany na areál navazují nezastavěné plochy, v ostatních částech bylo vystavěno cihlové hrzení. Obslužné plochy veřejných služeb převažují v ZSJ Domovy mládeže (VŠ, SŠ a budovy internátu), ZSJ Baťova nemocnice a U Baťovy nemocnice (krajská nemocnice), ZSJ Burešov-nad nemocnicí (domov důchodců), do které také zasahují budovy garáží (dopravní plocha) a ZSJ Pod lesem (okresní soud). Rozsáhlé plochy zabírají velké markety, největší z nich se nachází na západním okraji při příjezdu z Otrokovic. Centro Zlín Retail park, jak se areál nazývá, se skládá z několika budov a obchodů, k největších patří Tesco, Makro, Asko, Mountfield nebo Baumax. Samostatné markety jsou situovány blíže centru města. Menší obchody, mateřské a základní školy či stravovací zařízení jsou roztroušena po celém městě, obzvláště v jádrech čtvrtí. Samostatné jádro bylo vytvořeno v Malenovicích – středu nedaleko hradu, kdy původní osada byla v minulosti významnějším centrem, než byl Zlín. Je zde kino, zdravotnické zařízení, domov seniorů a kulturní středisko.

Dopravní plochy

K dopravním plochám jsou přiřazeny i významné komunikace procházející Zlínem, a to silnice I. a II. třídy. Největší dopravní plochou jsou samozřejmě nádraží (autobusové i vlakové). Jednotlivá nádraží na sebe navazují a tvoří tak souvislou dopravní plochu, která má výhodnou polohu v rámci města, necelých 500 metrů od ní se nachází zámek, Náměstí Míru s radnicí, Náměstí Práce, administrativní budova Zlínského kraje i nákupní centrum Čepkov. Další plochou je vozovna DSZO Zlín, která se nachází v blízkosti Krajské nemocnice. Menšími ploškami jsou budovy garáží (např. ZSJ Burešov-nad nemocnicí, Dlouhé hony, Mladcová, Obeciny).

Jiné zastavěné plochy

Agroprůmyslové plochy na území města nejsou rozsáhlé. V intravilánu města se nachází pouze dvě plochy. Jedna se nachází na Bartošově čtvrti u řeky Dřevnice, druhá je na okraji Prštného a navazuje na chatařskou oblast (viz Mapa 3).

K *technicko-infrastrukturním plochám* patří především čistička odpadních vod v Malenovicích, věže teplárenských firem a transformovna v ZSJ Zadní Chříby.

V rámci každého města se často setkáváme s *polyfunkčními plochami*. Bohužel ne vždy se skloubí funkční zóny města, jejichž sousedství je bezproblémové. Jednou z problémových polyfunkčních ploch Zlína je okrajová zóna Louk, kde na obytnou zónu navazuje zóna průmyslová.

4.3 Sociálně-demografická intraurbánní struktura

Tato kapitole je zaměřena na prostorovou diferenciaci obyvatelstva, jeho sociální a ekonomickou charakteristiku. Dále se zajímá o domový a bytový fond v jednotlivých základních sídelních jednotkách.

4.3.1 Počet obyvatel, hustota zalidnění

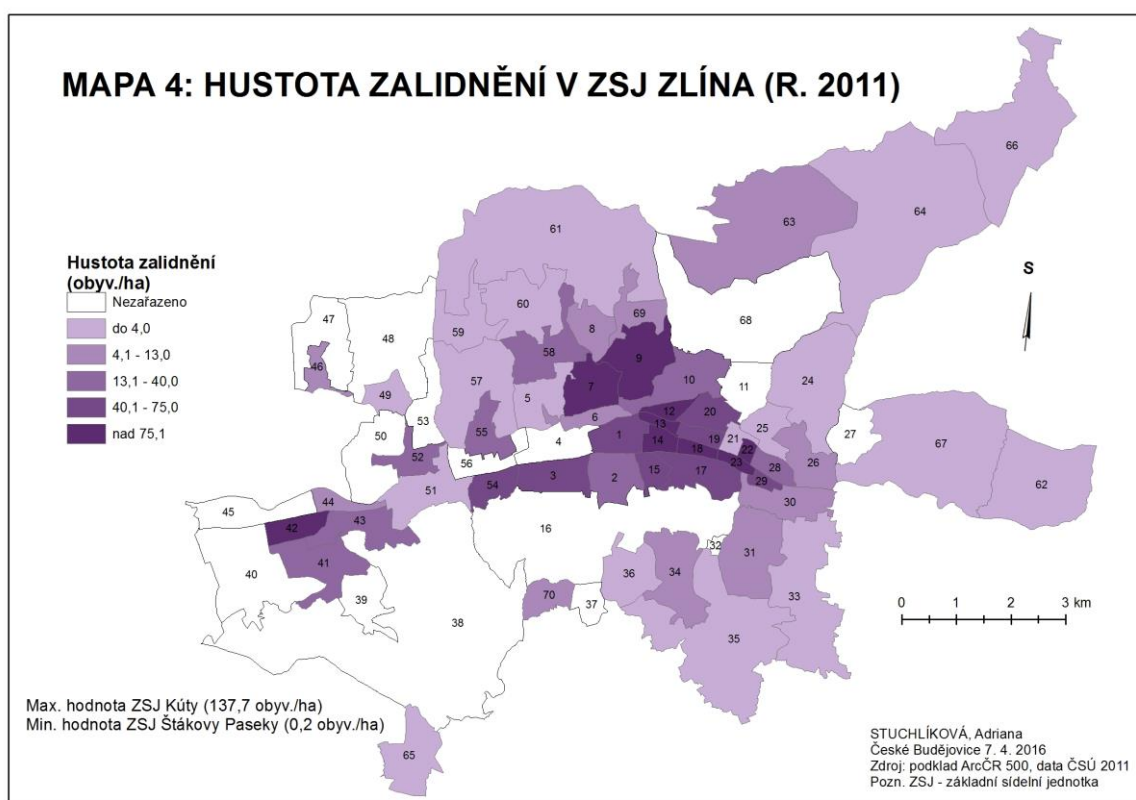
V roce 2011 žilo na území Zlína 75 318 obyvatel. Jednotky s nejvyšším počtem obyvatel jsou Jižní Svahy I. (7 174 obyvatel) a Jižní Svahy II. (12 542 obyvatel). Tyto jednotky tvoří největší sídliště ve Zlíně, kde bydlí více než čtvrtina zlínského obyvatelstva.

Tabulka 6: Počet obyvatel a hustota zalidnění ve Zlíně ze SLDB 1980-2011

Rok sčítání	Počet obyvatel	Hustota zalidnění (v ha)	Rozdíl v počtu obyvatel (v %)
1980	79 519	6,7	
1991	83 126	7,0	+ 4,5
2001	80 854	6,8	- 2,7
2011	75 318	7,3	- 6,8

Zdroj: RŮŽKOVÁ 2006, ČSÚ 2011

V roce 2011 byla hustota zalidnění ve Zlíně 7,3 obyvatel na hektar (Tabulka 6). Zatímco počet obyvatel během posledních 20 let klesal, hustota zalidnění kolísala v závislosti na administrativních změnách. 1. 1. 2009 se odpojily Želechovice nad Dřevnicí a rozloha Zlína se tak zmenšila o 1 600 ha, ale počet obyvatel se snížil jen o 2 000. Celkově se tak hustota zalidnění zvýšila.

Nejvyšší hustota zalidnění je v jednotkách Kúty (138 obyv./ha), Bartošova čtvrť (110 obyv./ha) a Jižní Svahy II. (102 obyv./ha). Vysokou hustotou zalidnění (nad 75 obyv./ha) mají ZSJ Za koželužnou, Benešovo nábřeží, Jižní Svahy I., Obeciny, Kvítkován a Morysovy domy (Mapa 4). Ve všech případech se jedná o jednotky s panelovou vícepodlažní zástavbou. Nízkou hustotou zalidnění (4 – 13 obyv./ha) se

vyznačují jednotky převážně v periférii města. Ale patří k nim i ZSJ Čepkov v centru města, který ustupuje obslužné sféře. Nejnižší hustotu mají jednotky v okrajových částech města, kde velkou část rozlohy tvoří lesy nebo obdělávaná půda. Hustota zalidnění menší než 2 obyv./ha se vyskytuje v ZSJ, Velíková, Salaš, Lůžkovice, Jalovčí a Klečůvka. Objevuje se zde i jednotka, která má pouhé 0,4 obyv./ha, a to Paseky (městská část Kudlov).

4.3.2 Struktura obyvatelstva podle věku a pohlaví

Věková struktura Zlína není příznivá a sleduje celorepublikový trend stárnutí obyvatelstva. Při srovnávání populace Zlína s podobně populačně velkým městem Ústí nad Labem a hodnotami za Česko v posledních 4 sčítání, je zřejmé, že Ústí nad Labem má příznivější věkovou strukturu obyvatelstva než Zlín (viz Tabulka 7). Zatímco Zlín měl od roku 1980 nižší podíl dětské složky, než byl celorepublikový průměr, Ústí nad Labem má vyšší hodnoty než ČR. Naopak postproduktivní obyvatelstvo má ve Zlíně vyšší zastoupení, než jsou hodnoty za ČR a Ústí nad Labem je pod celorepublikovým průměrem. V ČR i u obou měst platí, že od roku 2001 začíná převažovat postproduktivní složka nad předproduktivní. V letech 2001 a 2011 se tak index stáří u Ústí nad Labem pohybuje kolem hodnoty 100, ve Zlíně přesahuje hodnotu 140. Podíl produktivní složky je přitom poměrně vyrovnaný.

Tabulka 7: Věková struktura obyvatelstva ze SLDB 1980–2011 (v %)

	0-14			15–59*			60+ let (vč. nezjištěno)**		
	Zlín	Ústí n L.	ČR	Zlín	Ústí n L.	ČR	Zlín	Ústí n L.	ČR
1980	23,1	24,5	23,4	57,7	57,7	59,6	19,2	17,8	17
1991	21,3	21,2	21	58,5	60,2	61,2	20,2	18,6	17,8
2001	14,3	16,6	16,2	65,1	66,3	65,4	20,6	17,1	18,4
2011	13,3	15	14,3	68	69,9	69,6	18,7	15,1	15,8

Zdroj: Statistický lexikon obcí ČR 1982, 1992 a 2005, SLDB 2011

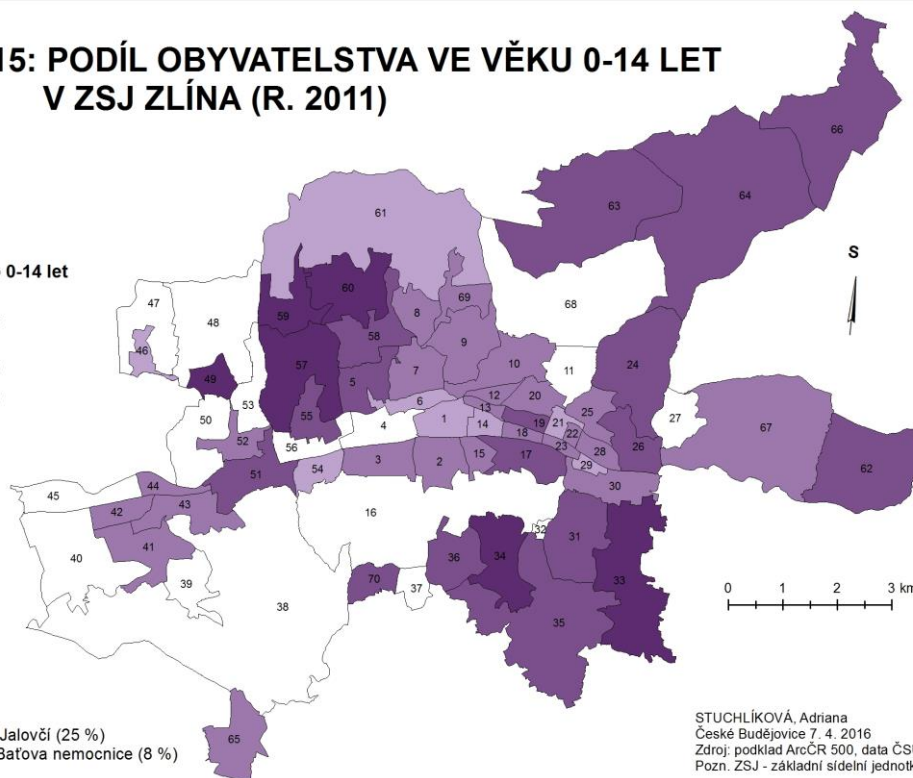
* pozn. V roce 1980 a 1991 jsou v produktivním věku započítány ženy ve věku 15 – 54 let

** pozn. V roce 2011 se posunula hranice mezi produktivním a postproduktivním obyvatelstvem na 65 let

V roce 2011 měl Zlín jen 13,3 % obyvatel v předproduktivním věku, 68 % produktivního obyvatelstva a 18,4 % obyvatel postproduktivního věku. Index stáří tak dosahuje hodnoty 138,66.

**MAPA 15: PODÍL OBYVATELSTVA VE VĚKU 0-14 LET
V ZSJ ZLÍNA (R. 2011)**

Obyvatelstvo 0-14 let
(v %)

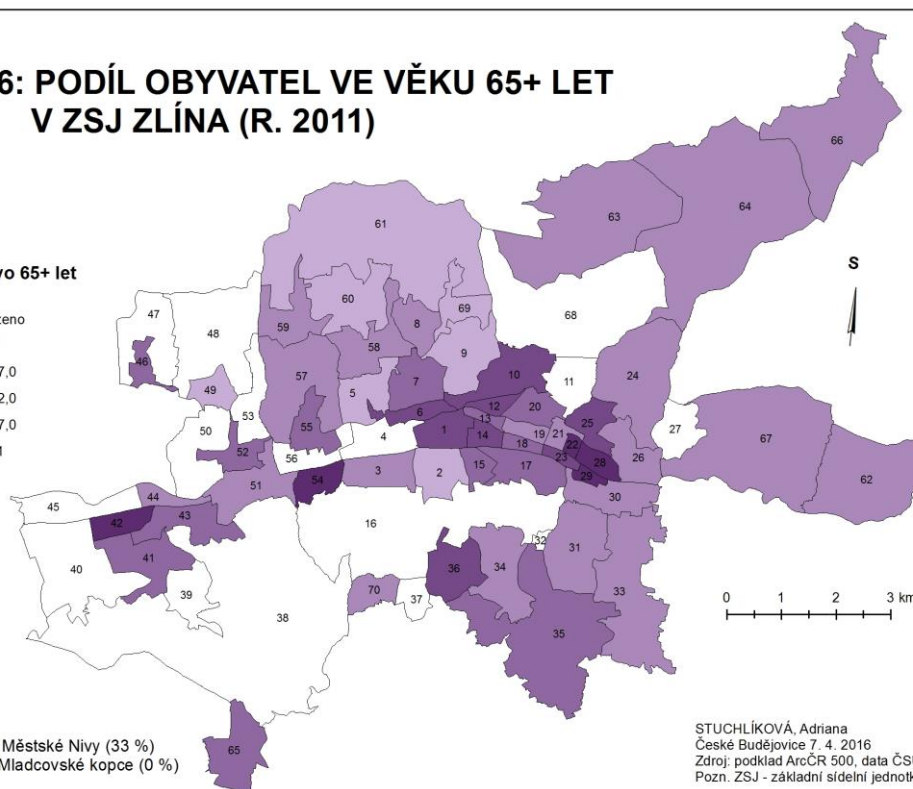
Max. hodnota ZSJ Jalovčí (25 %)
Min. hodnota ZSJ Baťova nemocnice (8 %)

STUHLÍKOVÁ, Adriana
České Budějovice 7. 4. 2016
Zdroj: podklad ArcCR 500, data ČSÚ 2011
Pozn. ZSJ - základní sídelní jednotka

Na území města existují rozdíly ve věkové struktuře obyvatelstva, které lze sledovat v Mapě 5 a 6. Rozložení obyvatelstva je identifikováno na základě indexu stáří.

**MAPA 6: PODÍL OBYVATEL VE VĚKU 65+ LET
V ZSJ ZLÍNA (R. 2011)**

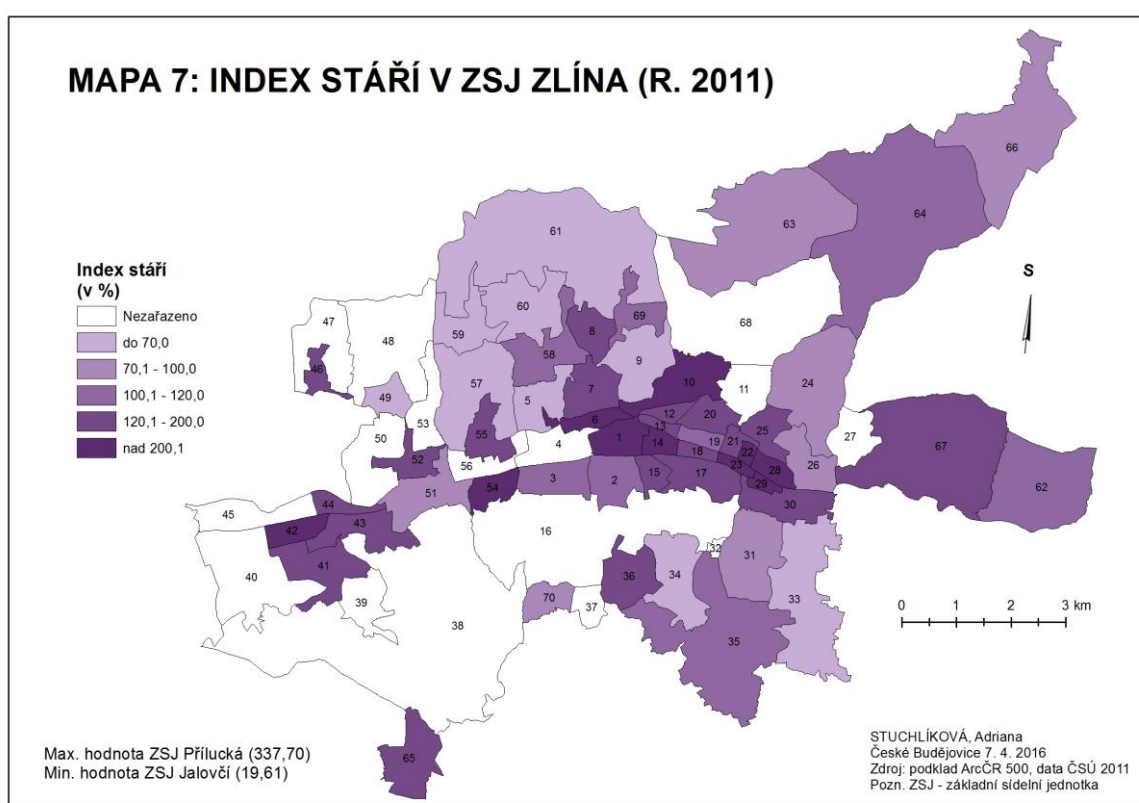
Obyvatelstvo 65+ let
(v %)

Max. hodnota ZSJ Městské Nivy (33 %)
Min. hodnota ZSJ Mladcovské kopce (0 %)

STUHLÍKOVÁ, Adriana
České Budějovice 7. 4. 2016
Zdroj: podklad ArcCR 500, data ČSÚ 2011
Pozn. ZSJ - základní sídelní jednotka

Výrazně progresivní věkovou strukturu vykazují ZSJ Jalovčí, Jaroslavické paseky, Sýkory, Zbožensko, Chlum a Kudlov. Dětská složka se pohybuje v rozmezí 19 – 25 % (Mapa 5), index stáří je velice nízký, pohybuje se okolo 50. Jedná se o příměstské oblasti, většinou obsluhované MHD, kde probíhá nová výstavba. Nejprůzračnější bilanci má Jalovčí, kde dětská složka dosahuje 25 %. Progresivní věková struktura se projevuje v 7 ZSJ – Štákovy Paseky, Velíková, Zadní Křiby, Pod lesem, Kostelec, Jaroslavice, U Majáku a Příluky. Předproduktivní obyvatelstvo je obsaženo 15 – 18 %, index stáří je nižší než 100. Většina jednotek je na okraji města či v suburbii, a také zde probíhá výstavba nových domů.

Regresivní struktura obyvatelstva se vyznačuje vysokým podílem postproduktivní složky, ta dosahuje hodnot od 17 do 26 %. Index stáří je od 120 do 200 (Mapa 7). Jedná se o 11 ZSJ – Filmové ateliéry, Kúty, Benešovo nábřeží, Lazy, Morysovy domy, Zálešná, Malenovice-střed, Jižní Svahy I., Svárovec, Lesní čtvrť a Prštné. Ve všech těchto jednotkách probíhala výstavba za Baťovy éry. Tyto byty jsem v pokročilém stádiu životního cyklu, a proto je mladé rodiny nevyhledávají. Výrazně regresivní věková struktura se objevuje u velkého počtu jednotek. Index stáří přesahuje hodnotu 200, postproduktivního obyvatelstva je více než 24 %. Tato nepříznivá bilance je u 11 ZSJ –

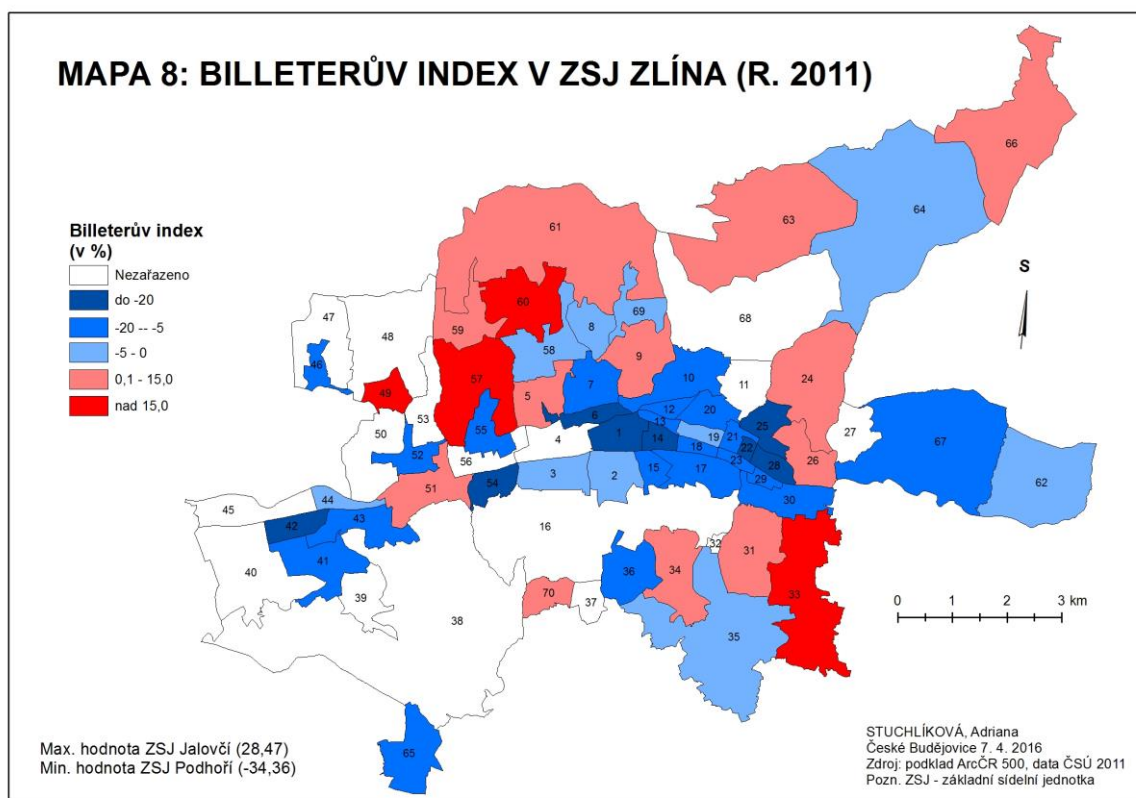
Městské Nivy, Podhoří, Za koželužnou, Přílucká, Bartošova čtvrť, Kvítková, U Baťovy nemocnice, Zlín-střed, Obeciny, Čepkov a Cigánov-Vršava. Maximální hodnota indexu stáří 337,7 je v ZSJ Přílucká, kde předproduktivní složka dosahuje pouhých 9 % a produktivní 29 %. Většina těchto jednotek je v centru města a jeho nejbližším okolí, navíc zde výstavba bytů probíhala hlavně v 60. letech, a tak o ně mladé rodiny nemají zájem.

Stacionárně-progresivní struktura obyvatelstva má vyrovnaný podíl obyvatelstva v předproduktivním a postproduktivním věku (kolem 15 %), je zde ve velké míře zastoupena produktivní složka (kolem 70 %), index stáří se pohybuje těsně kolem hodnoty 100. Jedná se o jednotky Mladcovské kopce, Jižní Svahy II., Letná, Štípa, Klečůvka, Podvesná, Mladcová, Horní mlýn a Paseky. Nejvyšší podíl produktivní složky vykazují Mladcovské kopce (91 %), tato hodnota je zkreslena faktem, že je zde jen 34 obyvatel. Vysoké hodnoty dosahují Jižní Svahy II. (79 %), index stáří je zde nízký o hodnotě 47. *Stacionárně-regresivní* věková struktura má též vyrovnané podíly obyvatelstva v předproduktivním a postproduktivním věku (kolem 12 %), index stáří ale přesahuje hodnotu 100. Produktivní složka zde má největší zastoupení, většinou přes 70 %. Spadají sem ZSJ Domovy mládeže, Zlínské Paseky, Ostrá Horka, Lhotka, Pančava, Louky a Lůžkovice.

Pro lepší představu o rozložení obyvatelstva, byl vytvořen kartogram s Billeterovým indexem, který obsahuje sledované složky obyvatelstva. Potvrzuje nepříznivou bilanci obyvatelstva, kdy se do kladných hodnot dostala necelá třetina jednotek města (viz Mapa 8).

Zajímavý je rozdíl mezi Jižní Svahy I. a II. Zatímco v ZSJ Jižní Svahy I. od minulého sčítání v roce 2001 ubylo produktivní složky a převažuje zde stárnoucí obyvatelstvo, Jižní Svahy II. mají příznivější složení obyvatelstva s nízkým zastoupením postproduktivního obyvatelstva. Tento rozdíl je dán jednak počátkem výstavby, kdy již v 70. letech začala výstavba Jižních Svahů I., která se postupně rozšířila na území dnešních Jižních Svahů II. Tak okrajovou polohou Jižních Svahů II., kde vzniká prostor k další výstavbě, která tu skutečně probíhá.

V roce 2011 tvořily ženy 52 % obyvatelstva Zlína, na 1 000 mužů připadlo 1 103 žen. Index feminity nebyl ve všech částech města stejný. Největší odchylky byly u ZSJ s méně než 200 obyvateli.

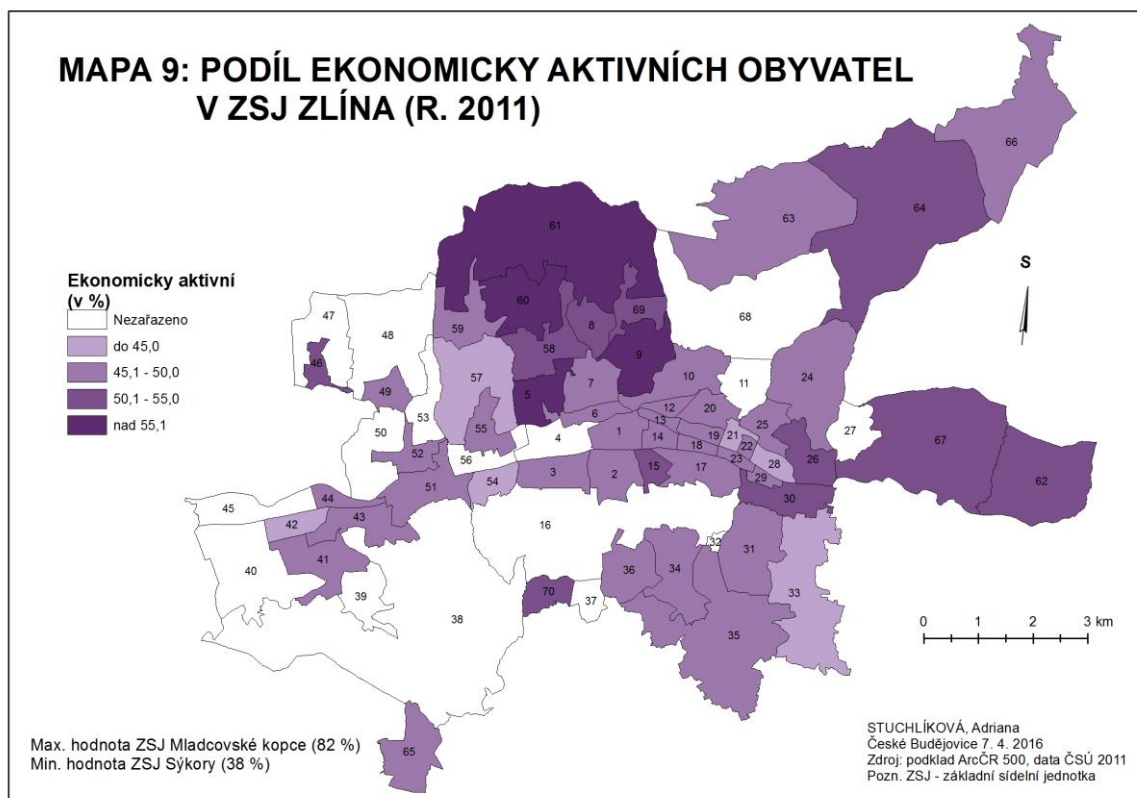

Vysoký index feminity u jednotek s více než 200 obyvateli vykazovaly ZSJ Kvítková, Kúty, Cigánov-Vršava a Bartošova čtvrť. Zároveň se jedná o jednotky s vysokým podílem obyvatelstva v důchodovém věku. Převahu mužů zaznamenávají územní jednotky Salaš, Horní mlýn, Ostrá Horka, Domovy mládeže, Kudlov, Jalovčí, Čepkov, Jaroslavice. V ostatních jednotkách Zlína se index feminity přibližuje celoměstské hodnotě.

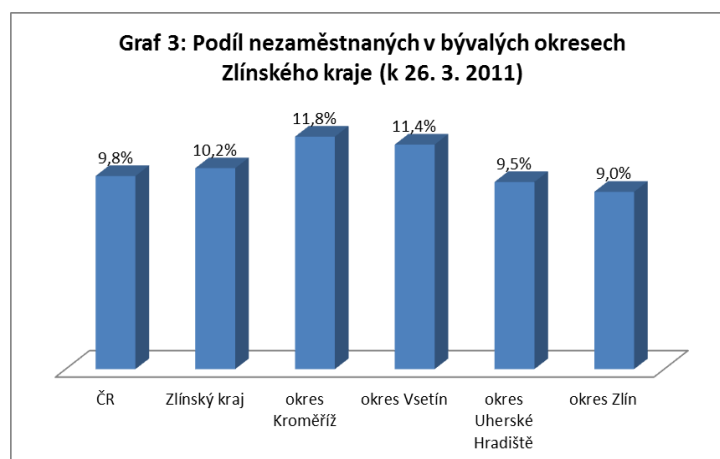
4.3.3 Ekonomická struktura obyvatelstva

Z celkového počtu obyvatel bylo v roce 2011 ekonomicky aktivních 37 639, což je 50 %. Průměr pro Českou republiku je 48,7 %, Zlín je tak lehce nad celorepublikovým průměrem. Kartogram s ekonomicky aktivním obyvatelstvem (Mapa 9) koresponduje s rozložením produktivní složky obyvatelstva ve městě (Příloha 3). Nejvyšší podíl ekonomicky aktivních žilo v jednotkách Mladcovské kopce, Jižní Svahy II., Zadní Křiby, Jalovčí, Příluky a Ostrá Horka. Všechny jsou v dosahu centra města a je zde alespoň 70 % obyvatel v produktivním věku. Podprůměrnou ekonomickou aktivitu (pod 45 %) vykazovaly Sýkory, Městské Nivy, Jaroslavické Paseky a Podhoří. V Městských Nivách

a Podhoří převažuje postproduktivní obyvatelstvo, ve zbývajících dvou naopak dětská složka.

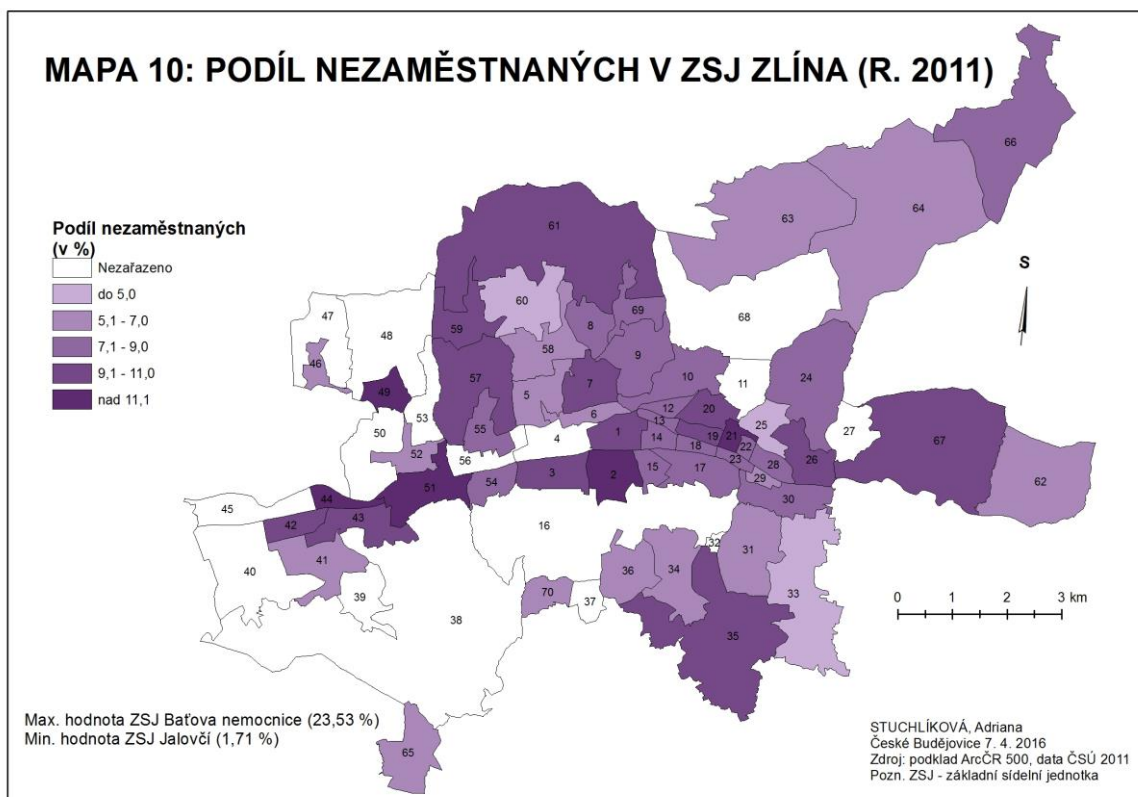

S ekonomickou aktivitou souvisí také nezaměstnanost. Zlínský okres má nižší míru nezaměstnanosti než ostatní okresy Zlínského kraje i než je celorepublikový průměr, jak nám ukazuje Graf 3. Město Zlín je na tom ještě lépe, nezaměstnanost zde dosahuje hodnoty 8,3 %. I zde jsou patrné rozdíly mezi jednotlivými jednotkami.

Zdroj: ČSÚ 2011, vlastní výpočty

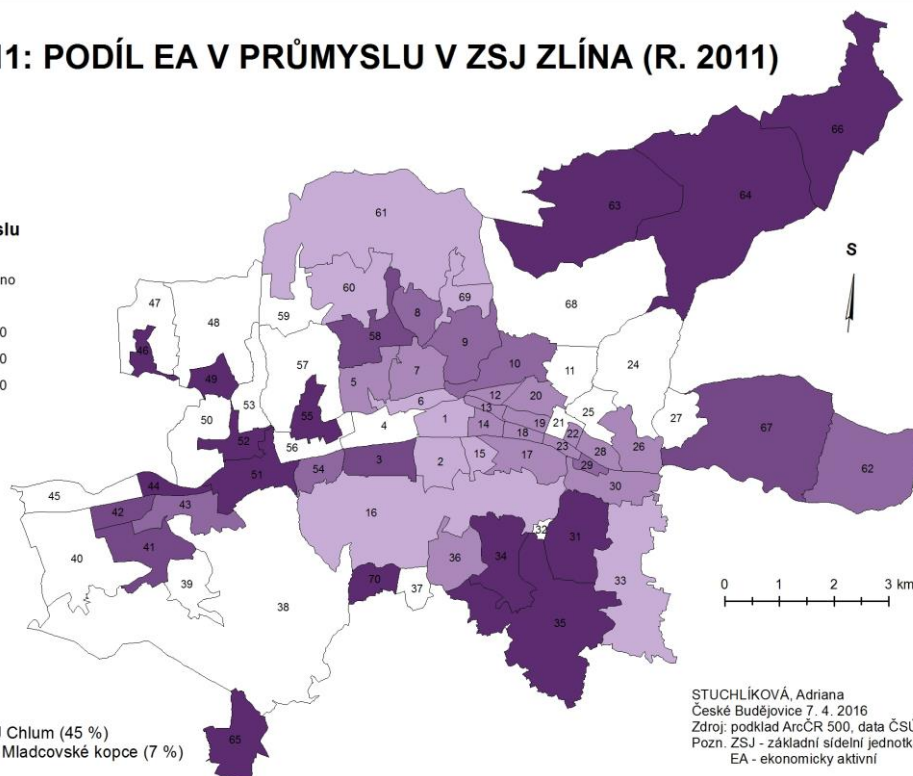
Úplně nejnižší míra nezaměstnanosti (do 5 %) je v ZSJ Jalovčí, Jaroslavické Paseky a U Baťovy nemocnice (Mapa 10). Jalovčí disponuje vysokým počtem obyvatel s vysokoškolským vzděláním, u dalších dvou jednotek je to dáno nízkým počtem ekonomicky aktivních obyvatel (20-26 obyv.). Nejvyšší míru nezaměstnanosti (nad 11 %) mají jednotky Baťova nemocnice, Domovy mládeže, Chlum, Pod lesem

U ekonomicky aktivního obyvatelstva bylo sledováno odvětví, do kterého spadají. Vyčleněny byly 3 odvětví – zemědělství, průmysl a služby. Kartogram s ekonomicky aktivními v zemědělství není připojen vzhledem k malému rozsahu hodnot. Ty se pohybovaly v rozmezí od 0 do 5 %. Podíl zaměstnaných v průmyslu dosahoval maximálně 45 % (ZSJ Chlum), průměrná hodnota je 27,7 %. Nejvyšší podíl zaměstnaných v průmyslu (36 – 45 %) nalezneme v 7 jednotkách, a to Chlum, Salaš, Lhotka, Horní mlýn, Velíková, Paseky a Louky (Mapa 11). Většina jednotek je v periférii města, kde se nenachází mnoho obslužných zařízení, poslední dvě se nacházejí v průmyslové zóně. Naopak nejméně ekonomicky aktivních v průmyslu je v ZSJ Mladcovská kopce (7 %) a Jalovčí (17 %). Ve velké míře zde platí, že v jednotkách s nižším podílem ekonomicky aktivních v průmyslu, převládají zaměstnaní ve službách.

MAPA 11: PODÍL EA V PRŮMYSLU V ZSJ ZLÍNA (R. 2011)

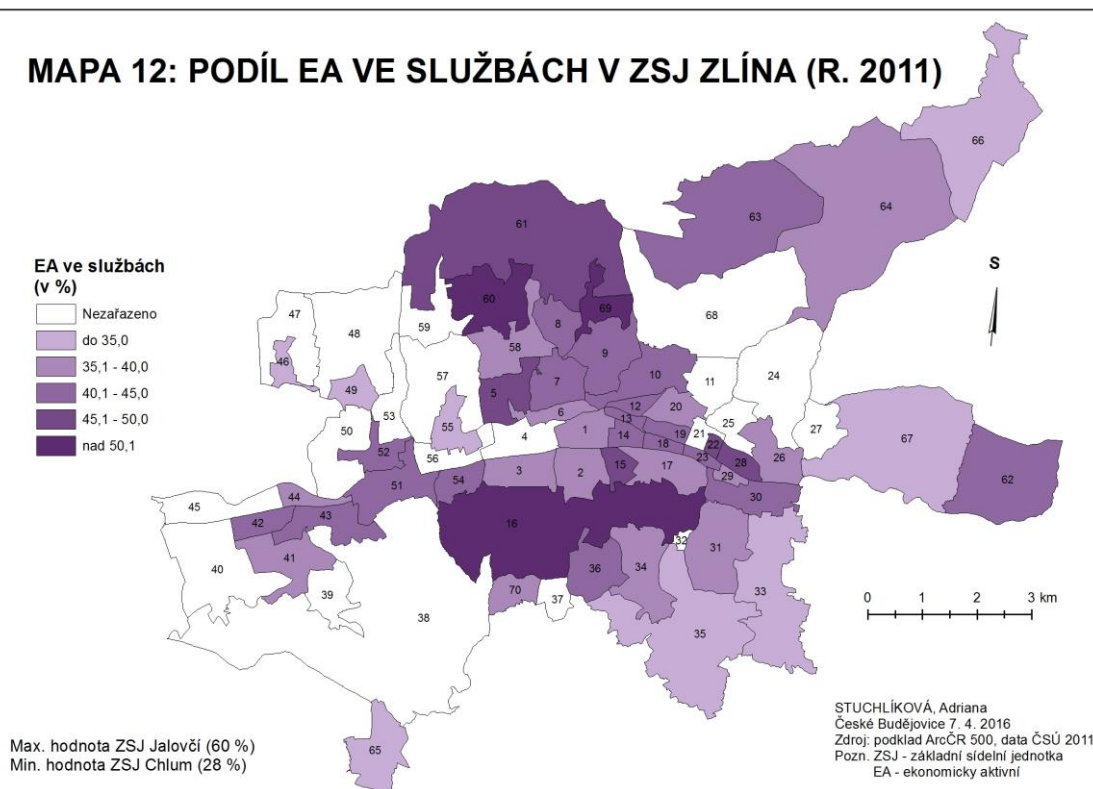
**EA v průmyslu
(v %)**

Nejvyšší podíl ekonomicky aktivních ve službách tak nalezneme v ZSJ Jalovčí (60 %) a Zlínské Paseky (54 %), jak ukazuje Mapa 12.

MAPA 12: PODÍL EA VE SLUŽBÁCH V ZSJ ZLÍNA (R. 2011)

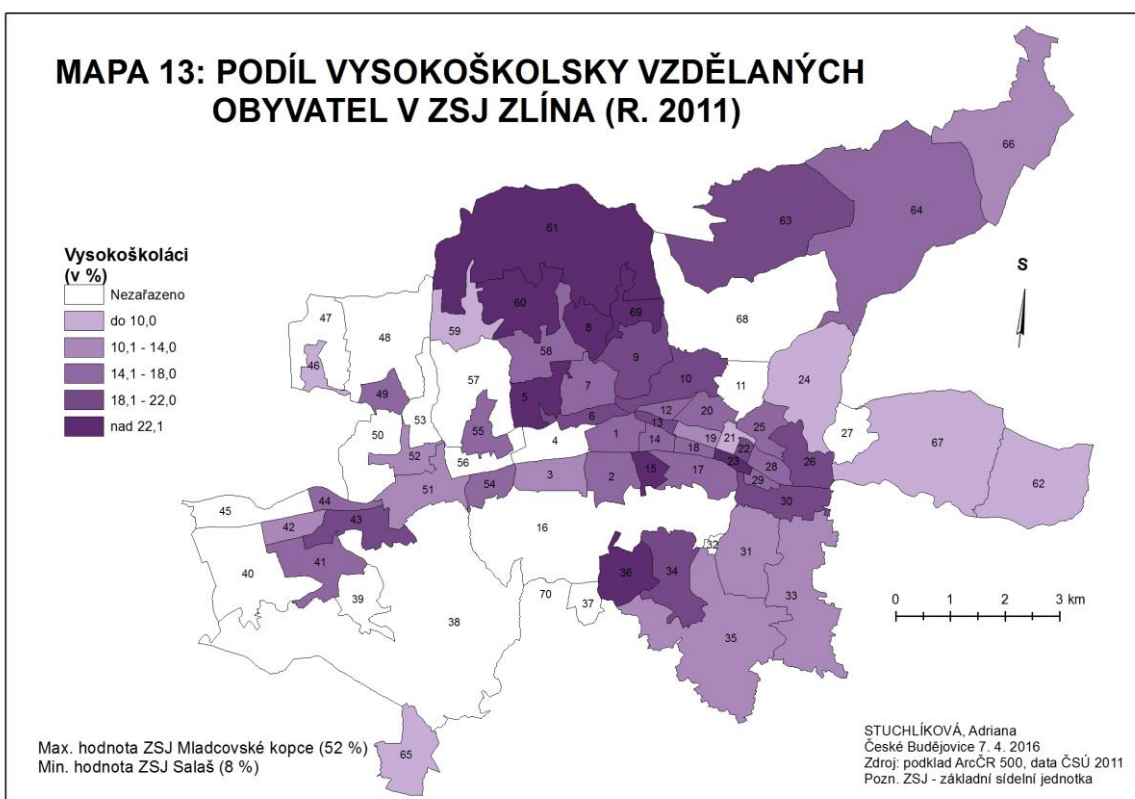
**EA ve službách
(v %)**

Průměrná hodnota zaměstnaných ve službách je 42,7 %. Nízko pod touto hodnotou se nacházejí jednotky Chlum, Lůžkovice, Paseky, Salaš, Velíková a Lhotka, na okraji města, kde nejsou příliš vhodné podmínky pro rozvoj služeb.

4.3.4 Vzdělanostní struktura obyvatelstva

Ve Zlíně převažuje obyvatelstvo se středoškolským vzděláním s maturitou (29,6 %) a obyvatelstvo vyučené nebo se střední odbornou školou bez maturity (29 %). V porovnání se stavem před 10 lety se snižuje obyvatelstvo se základním a neukončeným vzděláním. Z původních 20,3 % při SLDB 2001 (Semelová, 2008 s. 37) na 15,4 % v roce 2011. Naopak se zvýšil podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel z 12 % (rok 2001) na 17,5 % (rok 2011). Zastoupení obyvatel s vyšším odborným a nástavbovým vzděláním je jen 4,7 %, vyšší hodnoty zaznamenáváme jen u tří územních jednotek – U Baťovy nemocnice, Baťova nemocnice a Zadní Kříby. Nezjištění tvoří 3,6 %.

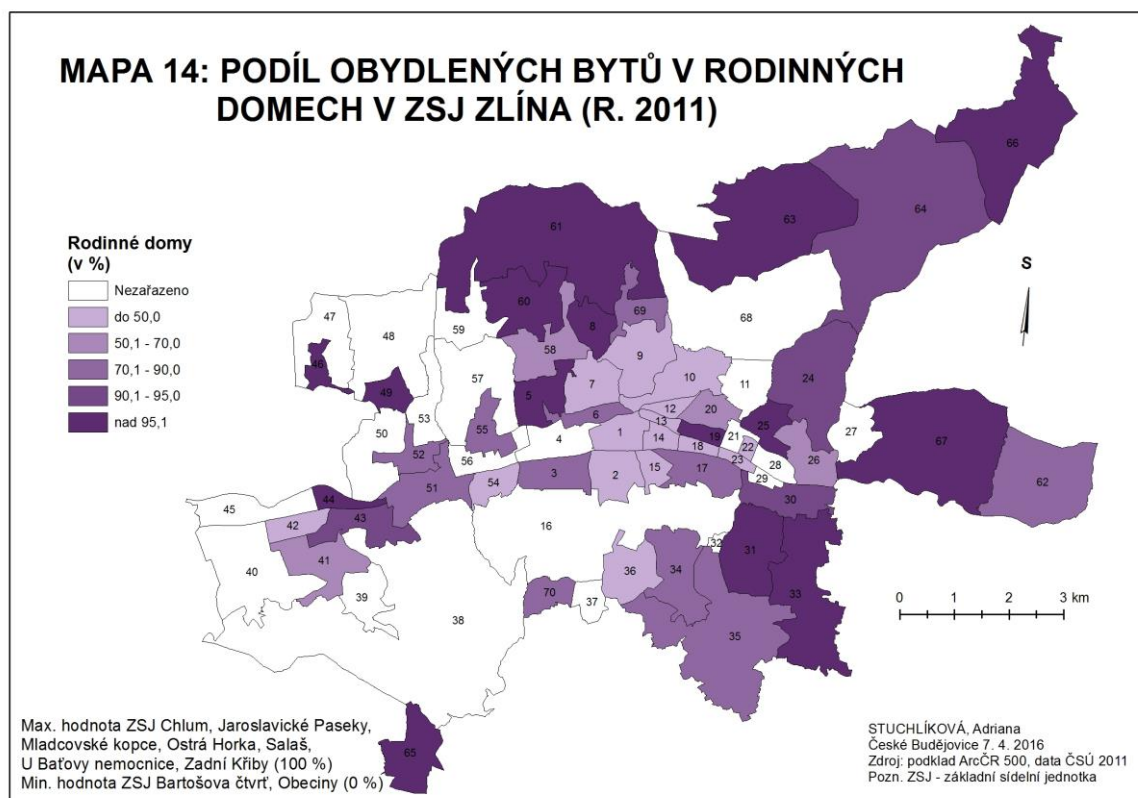

Pro sledování vzdělanostní struktury obyvatelstva je vhodné zaměřit se na podíl vysokoškolsky vzdělaných. Nejnižší podíl obyvatelstva s vysokoškolským vzděláním (do 10 %) představují jednotky na periferii města jako Salaš, Lhotka, Zbožensko,

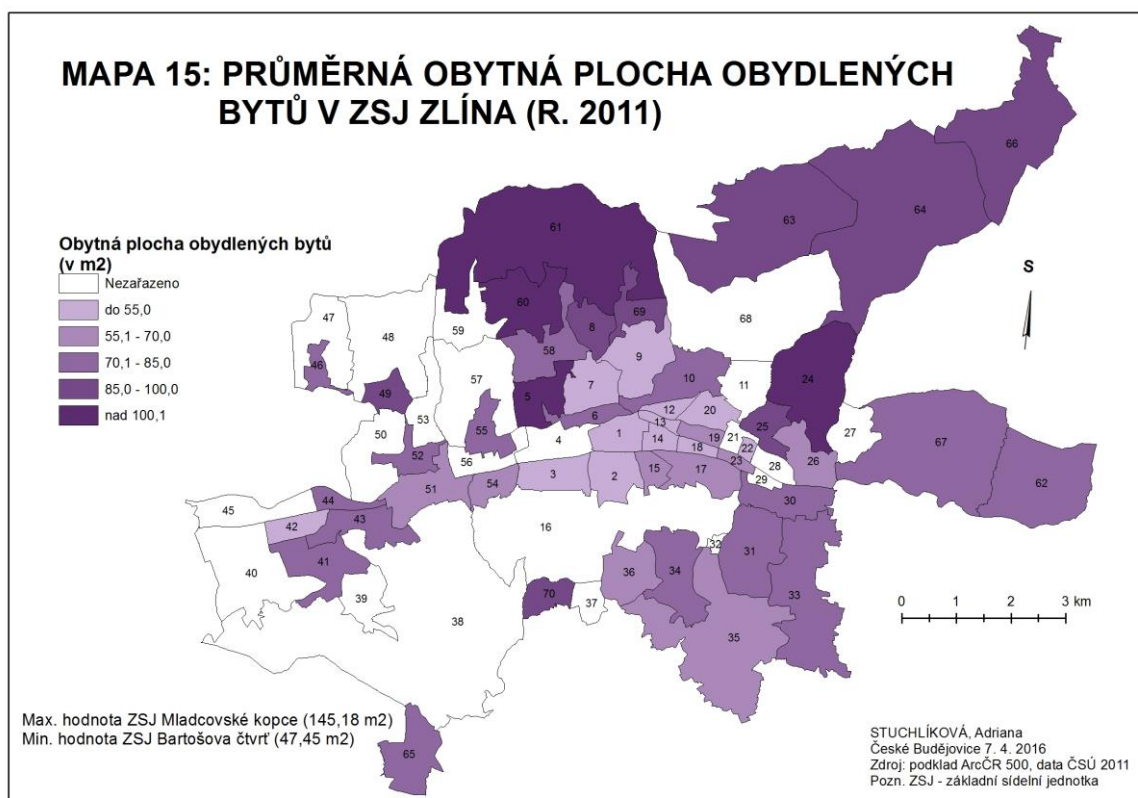
Klečůvka, Lůžkovice a Štákovy Paseky, vyznačené v Mapě 13. Nízký podíl vysokoškolsky vzdělaných (do 15 %) najdeme v dalších periferních jednotkách, a dále pak v jednotkách s obyvatelstvem převážně v důchodovém věku, kam spadá Letná a Za koželužnou. Zajímavé je rozložení obyvatelstva s nadprůměrným podílem vysokoškoláků. Většina jednotek se nachází v okolí centra města, výjimku tvoří Filmové ateliéry, Kostelec U Majáku a Kudlov, což jsou jednotky na okraji města, kde v posledních 30 letech probíhala nová výstavba a nastěhovali se zde rodiny s dětmi. Nejvyšších hodnot (nad 25 %) dosahují jednotky Mladcovské kopce, Jalovčí, Lazy, Zadní Křiby a Ostrá Horka. Rozložení vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva vykazuje částečné koncentricko-zonální uspořádání, kdy se úroveň vzdělání směrem k periferii snižuje.

4.3.5 Bytové podmínky a velikost bytů

Nejprve bylo zjišťováno, jaký podíl bytů je obydlených, průměrně je to 89 %. Nízkou obydlenost vykazovali ZSJ Jaroslavické Paseky (43 %) a Štákovy Paseky (47 %). Jedná se o dříve vzniklé části města, kde jsou byty na konci svého životního cyklu.

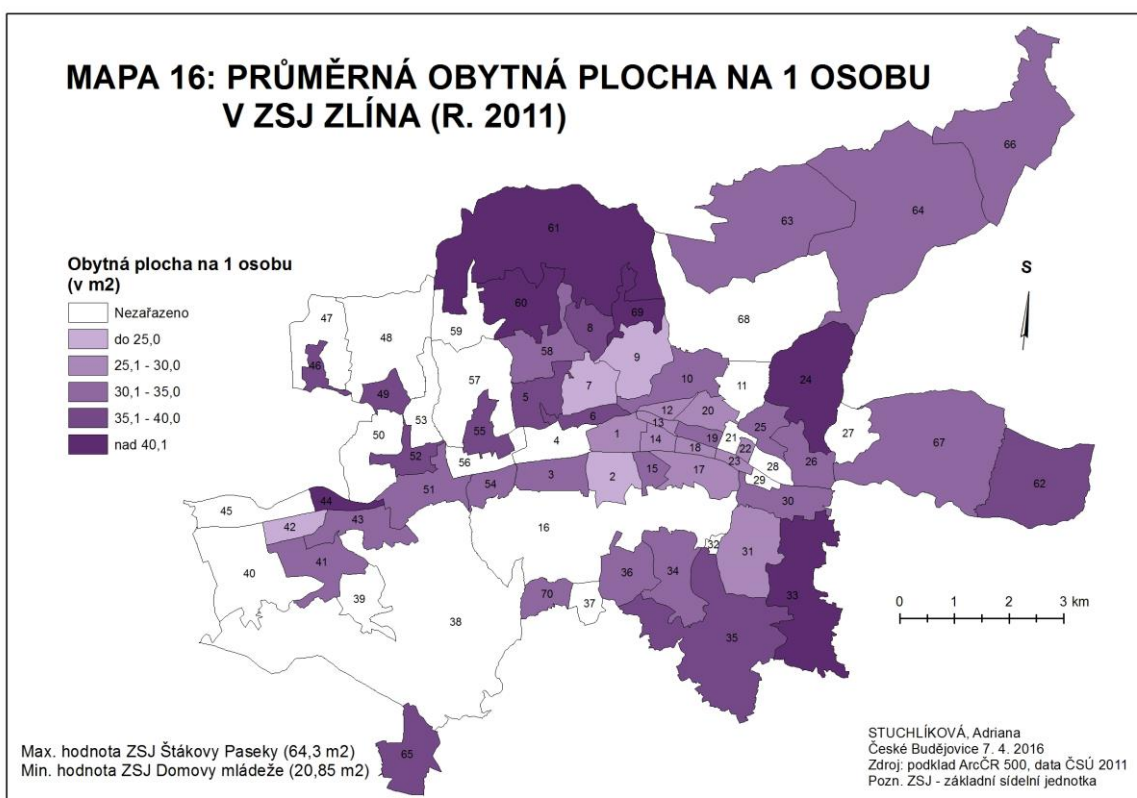

Dále je hodnocen podíl obydlených bytů v rodinných nebo bytových domech. Podíl obydlených bytů v rodinných domech (nad 95 %) se nachází v těchto 15 ZSJ: U Baťovy nemocnice, Jaroslavické Paseky, Chlum, Mladcovské kopce, Salaš, Zadní Křiby, Ostrá Horka, Lůžkovice, Velíková, Lhotka, Jaroslavice, Jalovčí, Kostelec, Podvesná a Horní mlýn, což lze pozorovat na Mapě 14. Až na poslední dvě zmiňované jednotky jde o příměstské oblasti. Podvesná je čtvrť, která byla vystavěna pro zaměstnance Bati, proto se zde vyskytují jen rodinné domy. Vysoký podíl obydlených bytů v bytových domech (nad 90 %) se nachází převážně na sídlištích v jednotkách Obeciny, Batrošova čtvrť, Jižní Svahy I. a II., Za koželuznou, Kúty a Benešovo nábřeží. V Obecinách je to dokonce 100 %. Téměř 88 % bytů v bytových domech je i v ZSJ Kvítková a Zlín – střed, kde se nejedná o sídliště, ale o vícepatrové domy v okolí centra města.

Při posuzování velikosti bytů byla věnována pozornost obytné ploše bytů a ploše na 1 osobu, které jsou znázorněny v Mapě 15 a 16. Hodnocen byl také počet obytných místností, počet osob na byt a počet osob na místnost, ale vzhledem k malému rozsahu hodnot nejsou kartogramy vytvořeny. Průměrná obytná plocha obydlených bytů ve Zlíně je 74,7 m². Byty s nejmenší obytnou plochou (do 55 m²) se nachází na sídlištích, v centru města a v lokalitách s baťovskými domky. Byty, které mají obytnou plochu

větší než 100 m², jsou k nalezení v místech nové výstavby (ZSJ Jalovčí, Zadní Křiby) a v místech s roztroušenou zástavbou (ZSJ Mladcovské kopce a Štákovy Paseky). Jednotky s průměrnou obytnou plochou bytů přesahující zlínský průměr (85 – 100 m²) bychom našli především v příměstských a okrajových částech města, kde je dostatek místa k výstavbě větších domů. Průměrná obytná plocha na 1 osobu je 33,4 m². Méně než 25 m² na osobu mají některá sídliště a ZSJ Domovy mládeže, kde jsou budovy internátů. Jednotky s největší obytnou plochou na osobu (nad 40 m²) částečně korespondují s jednotkami s největší obytnou plochou bytů, a to ZSJ Štákovy Paseky, Mladcovské kopce a Jalovčí. Dalšími jednotkami jsou Jaroslavické Paseky, Zlínské Paseky a Horní mlýn, kde převažují rodinné domy.

Vyrovnané jsou hodnoty průměrného počtu obytných místností v bytě, pohybují se okolo hodnoty 3,8 místností. Více než 4 místnosti v bytě mají jednotky s rodinnými domy, maxima dosahují Mladcovské kopce (5 místností), Jalovčí (4,8 místnosti) a Zadní Křiby (4,7 místnosti). Nejméně místností (pod 3,3) najdeme na sídlištích, v centru města a v jednotkách s baťovskými domky. Průměrný počet osob na jednu místnost je také hodně vyrovnaný. Více než 1 osobu na místnost mají jen Domovy mládeže (1,2 os./místnost) v centru města. Méně než 0,7 osoby na místnost vykazují jednotky

s převahou obyvatelstva v postproduktivním věku Podhoří a Obeciny, dále pak Mladcovské kopce a Ostrá Horka, kde jsou byty s více místnostmi. U průměrného počtu osob na jeden byt se hodnoty pohybují v rozmezí 1,3 – 3 osoby. Minimální počet osob na jeden byt je v jednotkách se staršími domy v ZSJ Jaroslavické Paseky, Štákovy Paseky, Letná a Zlín-střed. 3 osoby na byt má jen ZSJ Jalovčí, kde probíhá nová výstavba.

5 Závěr

Hlavním cílem práce bylo analyzovat intraurbánní strukturu města Zlína, jeho geneticko-morfologickou prostorovou strukturu, funkčně-prostorovou strukturu a sociálně-demografickou strukturu. Velký důraz byl kladen na vlastní terénní výzkum, který odhalil současný stav zmíněné komplexní prostorové struktury ve Zlíně.

Dílním cílem bylo nastudování literatury, která byla stěžejní pro porozumění problematice prostorové struktury města. Dalším cílem práce bylo zpracování fyzicko-geografické a sociálně-ekonomické analýzy Zlína. Na základě těchto analýz lze konstatovat, že Zlín leží v údolí řeky Dřevnice, na mnoha místech v zátopovém území. V těchto lokalitách se většinou nachází průmyslové plochy. Na obou březích Dřevnice leží oblasti, kde se svah prudce zvedá (sklon nad 9 °) a omezuje tak výstavbu. Příkladem je Ostrá Horka, která má vhodnou polohu v rámci města, ale kvůli svažitému terénu je zde jen malá čtvrť s rodinnými a vilovými domy. V rámci České republiky nemá Zlín výhodnou polohu, dopravní infrastruktura není vyhovující – městem prochází jen jedna silnice I. třídy, nejbližší dálnice je v sousedním ORP v Otrokovicích (10 km od centra města).

Vzhledem k průmyslovému vývoji města je zajímavé sledovat rozložení funkčních ploch v intravilánu města. V současné době zabírají průmyslové plochy 15 % území města, a jsou tak 2. nejrozšířenějšími plochami ve městě. Největší část území zaujímají obytné plochy, dokonce 61 %. Rodinné domy pak tvoří 70 % ze všech typů obytných ploch. Tím se potvrdila 1. hypotéza práce.

Obdobím rozkvětu už Zlín prošel a teď spíš stagnuje, počet obyvatel v posledních letech klesá. Spolu s tím klesá i počet obyvatel předproduktivního věku, zatímco počet obyvatel důchodového věku přibývá. Nejvíce obyvatel ve věku 0-14 let se nachází v severní a jihovýchodní části města v suburbii, kde probíhá nová výstavba rodinných domů. Převažuje ale i v periferních jednotkách na východě, kde jsme očekávali obyvatelstvo v postproduktivním věku. Toto zjištění vypovídá o tom, že zde má větší vliv novější výstavba a dostatečná obslužnost MHD. Nejvyšší podíl obyvatelstva staršího 65 let převažuje v centru města a podél Třídy Tomáše Bati (silnice I/49), kde

probíhala výstavba ještě před 2. světovou válkou. Tím se částečně potvrdila 2. hypotéza vyslovená v úvodu práce.

Na základě analýzy intraurbánní struktury je možné rozčlenit město na 6 různých částí. Centrální část podél silnice I/49 má starší zástavbu z dob před 2. světovou válkou, převažují vícepodlažní domy s obyvatelstvem v postproduktivním věku, velkou část rozlohy zabírají průmyslové a obslužné plochy. Západní část města představuje podružné centrum v Malenovicích, přestože jsou součástí novější rodinné domy, převažuje starší zástavba z 1. pol. 20. stol. doplněná o sídliště z 60. let. Postproduktivní složka má vysoké zastoupení, stejně jako podíl nezaměstnaných, tato část se tak přibližuje charakteristikám centrální části. Východní část města má vyrovnaný podíl předproduktivního a postproduktivního obyvatelstva, velká část obyvatel pracuje v průmyslu, což je dáno situováním nejnovějšího průmyslového areálu do této oblasti. Přesto průmyslový areál v Přílukách nedokáže pokrýt poptávku pracovních míst a je zde větší podíl nezaměstnaných, než lze očekávat. Souvisí to však se vzdělaností obyvatelstva, které má malé zastoupení vysokoškoláků. Severovýchodní část města obsahuje starší zástavbu rodinných domů s obyvatelstvem důchodového věku, ale také novou zástavbu s dětskou složkou, která má v současné době lehkou převahu. Zvyšuje se zde podíl vysokoškolsky vzdělaných a snižuje se nezaměstnanost. V severní části probíhá nová výstavba, převažuje zde předproduktivní složka. V případě produktivního obyvatelstva je velká část ekonomicky aktivní s malou mírou nezaměstnanosti, která lze připisovat i vysokému podílu vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva. Nejlepší bilanci má Jalovčí, kde je nejvyšší podíl dětské složky (25 %) v rámci celého města a 2. nejvyšší podíl vysokoškoláků (33 %). V jihovýchodní části také probíhá výstavba rodinných domů. Tato oblast je též vyhledávaná mladými rodinami, jelikož zde má dětská složka vysoké zastoupení. Podporu vysloveného tvrzení podávají hodnoty Billeterova indexu, které se pohybují v kladných hodnotách.

Na závěr je možné říci, že analýza intraurbánní struktury je vhodná pro komparativní výzkumy prostorových struktur více měst popř. jednoho města v různých časových obdobích. Jak zmiňuje a doplňuje i Matlovič (1998, s.5): „Realizace těchto výzkumů by možná i umožnila aproximaci ke všeobecnější integrální teorii“.

Seznam použité literatury

Knížní publikace

- ANDĚL, J. a kol. (1999): Geografie města Ústí nad Labem. PF UJEP Ústí nad Labem, 109 s.
- ČSÚ (2011): SLDB – Základní sídelní jednotky. Databáze.
- DEMEK, J. a kol. (1987): Hory a nížiny. Academia, Praha, 584 s.
- DEMEK, J., MACKOVČIN, P. (2006): Zeměpisný lexikon ČR: Hory a nížiny. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Brno, 580 s.
- DOUHLÍK, L. (1996): Zonální struktury (Urbanistická typologie). ČVUT Praha, 272 s.
- HALL, T. (2001): Urban geography (second edition). Routledge, London, New York, 209 s.
- HAMPL, M. (2005): Geografická organizace společnosti v ČR: transformační procesy a jejich obecný kontext. Univerzita Karlova, Praha, 147 s.
- HORŇÁKOVÁ, L., NOVÁK, J., POKLUDA, Z. (2005): Zlín-město v zahradách. Statutární město Zlín.
- JEŽEK, J. (2004): Aplikovaná geografie města. Západočeská univerzita v Plzni, 145 s.
- JOHNSTON, R. J., GREGORY, D., PRATT, G., WATTS, M. eds. (2003). The Dictionary of Human Geography. Blackwell Publishing, Oxford, s. 697-699.
- KUBEŠ, J. (2009): Poloha, struktura, infrastruktura a obraz Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace. In: Jan Kubeš a kol.: Urbánní geografie Českých Budějovic a českobudějovické aglomerace. Ústav vědy a výskumu Univerzity Mateja Bela, Banská Bystrica, s. 51-113
- MACKOVČIN, P. (2002): Chráněná území ČR, Zlínsko, svazek II. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a Ekocentrum Brno, Praha, 374 s.
- MALÁ ČESKOSLOVENSKÁ ENCYKLOPEDIJE (1986): IV., M-Pol. Academia, Praha, 989 s.
- MATLOVIČ, R. (1994): Morfologicko-genetický přístup v kontexte geografického bádania vnútornej štruktúry mesta. Urbánne a krajinné štúdie, Nr. 1, UPJŠ Prešov, 1994, s. 84-94.
- MATLOVIČ, R. (1998): Geografia priestorovej štruktúry mesta Prešov. Geografické práce, ročník VIII., č.1, KGaG FHPV PU Prešov, 1998, 260 s.
- MATLOVIČ, R. (2000): Transformačné procesy intraurbánnych štruktúr Prešova ako odraz celospoločenských zmien v ostatnom decéniu. Urbánne a krajinné štúdie, Nr. 3, FFPU Prešov, 2000, s. 27-38.
- MIRVALD, S., MATUŠKOVÁ, A. (1994): Geografie města Plzně. Katedra geografie PF ZCU, Plzeň, 118 s.
- MUSIL, J. (2003): Proměny urbánní sociologie ve Spojených státech a v Evropě 1950–2000. Sociologický časopis, roč. 39, č. 2, s. 137-168.
- NOVÁČEK, S., POKLUDA, Z. (2008): Zlín ve fotografii (1890–1950). ESPRINT Zlín a Nadace Tomáše Bati, Zlín, 315 s.
- POKLUDA, Z. (2006): Sedm století zlínských dějin. ESPRINT Zlín a Nadace Tomáše Bati, Zlín, 174 s.
- POPJAKOVÁ, D. (1997): Komplexna štúdia urbánnej štruktúry mesta Bardejov. Katedra geografie, FHPV PU Prešov, 37 s.

- RŮŽKOVÁ, J. (2006a): Historický lexikon obcí České republiky 1869-2005. I. díl, Počet obyvatel a domů podle obcí a částí obcí v letech 1869-2001 podle správního rozdělení České republiky k 1. 1. 2005. ČSÚ, Praha, 759 s.
- RŮŽKOVÁ, J. (2006b): Historický lexikon obcí České republiky 1869-2005. II. díl, Abecední přehled obcí a částí obcí v letech 1869-2005. ČSÚ, Praha, 623 s.
- SEMELOVÁ, E. (2008): Sociálně-prostorová struktura města Zlína. Bakalářská práce. Katedra sociologie, fakulta sociálních studií MU, Brno, 90 s.
- STATISTICKÝ LEXIKON OBCÍ ČSSR 1982 (1984): podle správního rozdělení k 1. 1. 1982 a výsledků sčítání lidu, domů a bytů k 1. 11. 1980. SEVT, Praha, 1011 s.
- STATISTICKÝ LEXIKON OBCÍ ČR 1992 (1994): podle správního rozdělení k 31. 12. 1992 a výsledků sčítání lidu, domů a bytů k 3. 3. 1991. SEVT, Praha, 895 s.
- STATISTICKÝ LEXIKON OBCÍ ČR 2005 (2005): podle správního rozdělení k 1. 1. 2005 a výsledků sčítání lidu, domů a bytů k 1. 3. 2001. Ottovo nakladatelství, Praha, 1358 s.
- STATISTICKÝ LEXIKON OBCÍ ČR 2013 (2013): podle správního rozdělení k 1. 1. 2013 a výsledků sčítání lidu, domů a bytů k 26. 3. 2011. Český statistický úřad, Praha, 856 s.
- SÝKORA, L. (1993): Teoretické přístupy ke studiu města. In: L. Sýkora (ed.): Teoretické přístupy a vybrané problémy v současné geografii. Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje PŘF UK Praha, s. 64-99.
- TOLASZ, R. (2007): Atlas Podnebí Česka. Český hydrometeorologický ústav a Univerzita Palackého v Olomouci, 255 s.
- VLČEK, V. a kol. (1984): Zeměpisný lexikon ČSR: Vodní toky a nádrže. Akademia Praha, 315 s.
- ZIKMUND, A., DOHNAL, F., KOTÁREK, J. (1976): Gottwaldov – historie a vývoj gottwaldovské aglomerace. Architektura ČSR, 35, č. 8, s. 338-354

Internetové zdroje

- BATA BRANDS (2014): Baťa Česká republika, <http://www.bata.cz/o-nas.html> (27. 12. 2014)
- ČESKÉ DRÁHY, A.S. (2009): Vyhledávač spojení, <http://www.cd.cz/spojeni/conn.aspx> (17. 2. 2015)
- ČESKÉ DRÁHY, A.S. (2010): On-line železniční mapa ČR, <http://www.cd.cz/mapa/> (17. 2. 2015)
- ČHMÚ (2015a): Meteorologická stanice Holešov, <http://www.meteo-holesov.cz/holesov-stanice.html> (3. 9. 2014)
- ČHMÚ (2015b): Evidenční list hlásného profilu č. 344, http://hydro.chmi.cz/hpps/hpps_prfbk_detail.php?seq=307366 (3. 1. 2015)
- ČSÚ (2012): Okres Zlín, https://www.czso.cz/csu/xz/okres_zlin (20. 5. 2016)
- ČSÚ (2013): „Základní sídelní jednotka“, https://www.czso.cz/csu/rso/zsj_rso (20. 3. 2015)
- ČSÚ (2014): Demografické údaje za vybraná města – časová řada 2003–2012, https://www.czso.cz/csu/xz/demograficke_udaje_za_vybrana_mesta_casova_rada_2003_2012 (25. 5. 2016)

- ČSÚ (2016): Počet obyvatel v obcích – k 1. 1. 2016, <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich> (25. 5. 2016)
- DOPRAVNÍ SPOLEČNOST ZLÍN – OTROKOVICE (2004): Společnost DSZO, s.r.o. – historie, <http://www.dszo.cz/index.php?section=spolecnost&file=historie> (10. 3. 2015)
- ELMO ELEKTRO, A.S. (2009-2016): Historie firmy, <http://www.elmo.cz/cz/ospolecnosti> (5. 6. 2016)
- FREMA, A.S. (2014): Společnost Frema, a.s., <http://www.frema.cz/nase-spolecnost-2/> (27. 12. 2014)
- JURČOVÁ, D. (2005): Slovník demografických pojmů, http://www.infostat.sk/vdc/pdf/slovník_2verdd.pdf (23. 6. 2016)
- KNOX, P.L., MARSTON, S.A. (2010): City Spaces: Urban Structure. Chapter 11. In Knox, P.L, Marston, S.A. Human Geography. Places and Regions in Global Context: Human Geography. 4th ed., http://wps.prenhall.com/esm_knox_humangeo_4/47/12201/3123485.cw/index.html (18. 2. 2015).
- LESKO-VELKOVBCHOD NÁPOJŮ, S.R.O. (2008): O firmě, <http://www.lesko-zlin.cz/o-nas.html> (27. 5. 2016)
- MAGISTRÁT MĚSTA ZLÍNA (2012): Povodňový plán statutárního města Zlína, http://gate.muzlin.cz:2222/dpp/pub_585068/index.html?d-mapy.htm (30. 5. 2016)
- MAGISTRÁT MĚSTA ZLÍNA (2014): Integrovaný plán rozvoje města Zlína „Společensko-kulturní a vzdělávací centrum Zlín“, <http://www.zlin.eu/dokument-iprm-cl-1481.html> (15. 10. 2014)
- ŘEDITELSTVÍ SILNIC A DÁLNIC ČR (2015): Silniční a dálniční síť, Zlínský kraj, https://www.rsd.cz/wps/wcm/connect/e60ee62e-fab5-469c-abad-71507362fd27/zl_kraj_161.jpg?MOD=AJPERES (12. 5. 2016)
- SAMOHÝL MOTOR ZLÍN A.S. (2012): O společnosti, <http://skoda.zlin.cz/o-nas/o-spolecnosti/> (27. 12. 2014)
- TAJMAC-ZPS, A.S. (2012): Historie společnosti v datech, <http://www.tajmac-zps.cz/cs/historie> (27. 12. 2014)
- TESCOMA S.R.O. (2014): O nás, <http://www.tescoma.cz/o-nas> (27. 12. 2014)
- TURISTIKA.CZ S.R.O. (2015): Letiště Zlín – Štípa, www.turistika.cz/mista/letiste-zlin-stipa (2. 4. 2015)
- ZLINER S.R.O. (2013): O společnosti Zliner s.r.o., <http://zliner.cz/o-spolecnosti/> (27. 12. 2014)

Seznam příloh

Seznam tabulek

Tabulka 1: Geneticko-koncentrická prostorová struktura města	14
Tabulka 2: Typologie a charakteristika morfologických jednotek	14
Tabulka 3: Typologie morfologických jednotek ve Zlíně (r. 2014)	16
Tabulka 4: Vývoj počtu obyvatel v letech 2007-2016 na administrativním území Zlína	26
Tabulka 5: Typy funkčních ploch intravilánu města Zlína (r. 2014)	35
Tabulka 6: Počet obyvatel a hustota zalidnění ve Zlíně ze SLDB 1980-2011 (v %)	40
Tabulka 7: Věková struktura obyvatelstva ze SLDB 1980-2011 (v %)	41

Seznam grafů

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel Zlína 1869-2011	25
Graf 2: Podíl funkčních ploch v intravilánu města Zlína (r. 2014)	35
Graf 3: Podíl nezaměstnaných v bývalých okresech Zlínského kraje (k 26. 3. 2011)	46

Seznam map

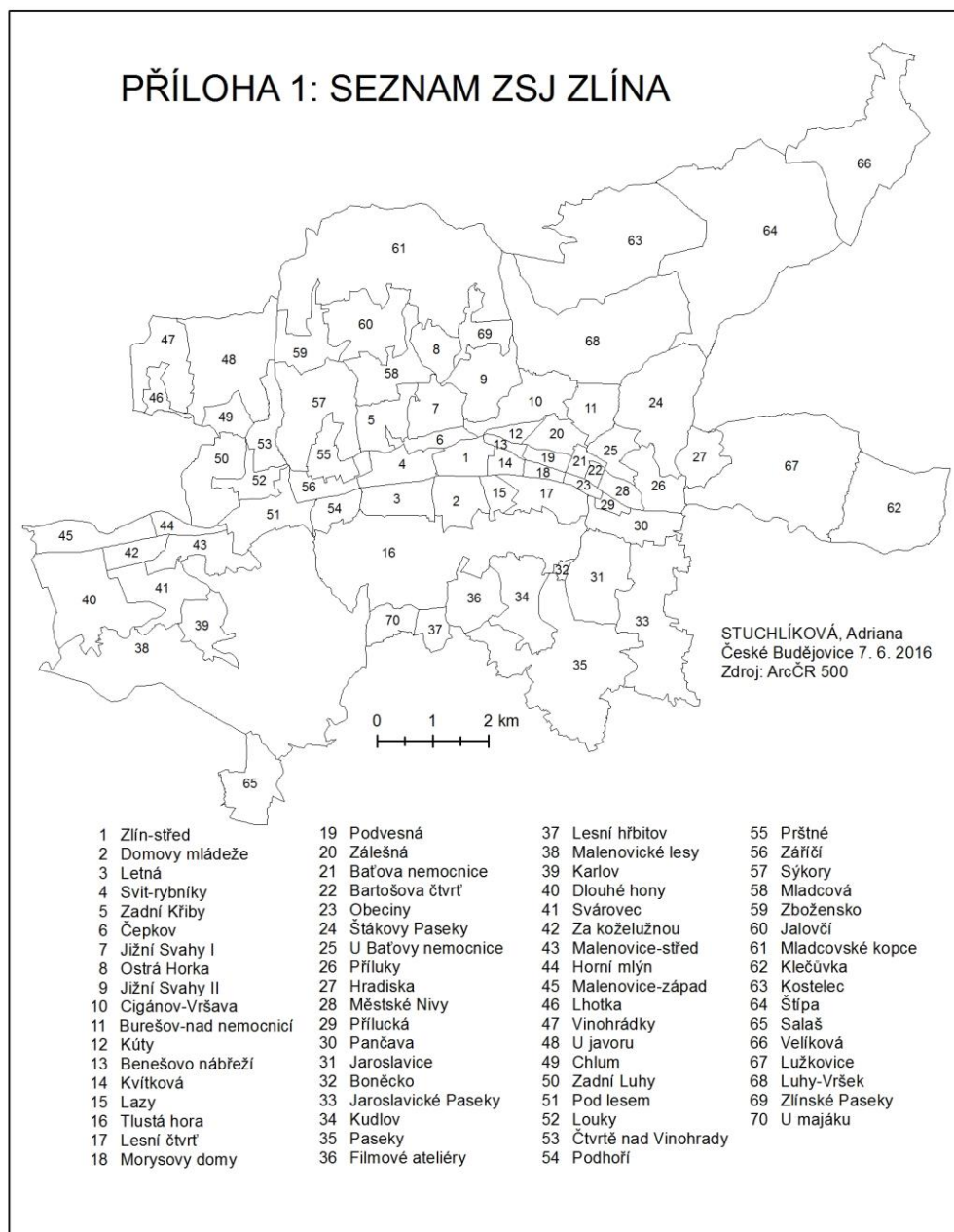
Mapa 1: Fyzicko-geografické podmínky Zlína	23
Mapa 2: Geneticko-morfologická struktura Zlína (r. 2014)	31
Mapa 3: Funkčně-prostorová struktura intravilánu Zlína (r. 2014)	38
Mapa 4: Hustota zalidnění v ZSJ Zlína (r. 2011)	40
Mapa 5: Podíl obyvatel ve věku 0-14 let v ZSJ Zlína (r. 2011)	42
Mapa 6: Podíl obyvatel ve věku 65+ let v ZSJ Zlína (r. 2011)	42
Mapa 7: Sauvyho index v ZSJ Zlína (r. 2011)	43
Mapa 8: Billeterův index v ZSJ Zlína (r. 2011)	45
Mapa 9: Podíl ekonomicky aktivních obyvatel v ZSJ Zlína (r. 2011)	46
Mapa 10: Podíl nezaměstnaných na EA v ZSJ Zlína (r. 2011)	47
Mapa 11: Podíl EA v průmyslu v ZSJ Zlína (r. 2011)	48
Mapa 12: Podíl EA ve službách v ZSJ Zlína (r. 2011)	48
Mapa 13: Podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel v ZSJ Zlína (r. 2011)	49
Mapa 14: Podíl obydlených bytů v rodinných domech v ZSJ Zlína (r. 2011)	50
Mapa 15: Průměrná obytná plocha obydlených domů v ZSJ Zlína (r. 2011)	51
Mapa 16: Průměrná obytná plocha na 1 osobu v ZSJ Zlína (r. 2011)	52

Seznam příloh

Příloha 1: Seznam ZSJ Zlína	61
Příloha 2: Vývoj počtu obyvatel v letech 1869–2011 na administrativním území města Zlín	61
Příloha 3: Podíl obyvatel ve věku 15-64 let v ZSJ Zlína (r. 2011)	62
Příloha 4: Vybrané geodemografické ukazatele Zlína za jeho ZSJ v roce 2011	62
Příloha 5: Struktura obyvatel podle věku ve Zlíně za jeho ZSJ v roce 2011	64
Příloha 6: Podíl žen a mužů ve Zlíně za jeho ZSJ v roce 2011	65
Příloha 7: Charakteristika ekonomické aktivity a nezaměstnanosti obyvatel Zlína za jeho ZSJ v roce 2011	67
Příloha 8: Ekonomicky aktivní obyvatelstvo podle jednotlivých odvětví ve Zlíně za jeho ZSJ v roce 2011	69

Příloha 9: Podíl obydlených bytů v rodinných a bytových domech ve Zlíně za jeho ZSJ v roce 2011.....	70
Příloha 10: Velikost a obydlenost bytů ve Zlíně za jeho ZSJ v roce 2011.....	72
Příloha 11: Vzdělanostní struktura obyvatelstva Zlína za jeho ZSJ v roce 2011.....	74

Přílohy

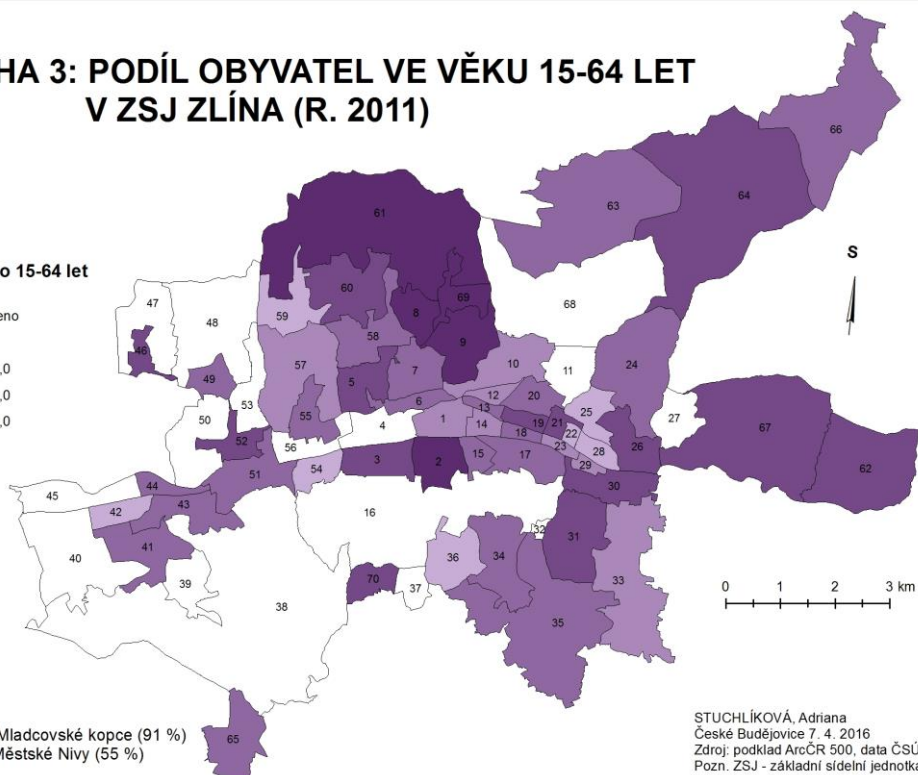
Příloha 2: Vývoj počtu obyvatel v letech 1869–2011 na administrativním území města Zlín

Zlín	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930
	10 703	11 172	11 295	11 824	12 912	14 470	34 348
Index růstu	-	104,38	101,10	104,68	109,20	112,07	237,37
	1950	1961	1970	1980	1991	2001	2011
	61 022	63 038	70 252	79 519	83 126	80 854	75 318
Index růstu	177,66	103,30	111,44	113,19	104,54	97,27	93,15

Zdroj: Růžková 2006a, ČSÚ 2011

PŘÍLOHA 3: PODÍL OBYVATEL VE VĚKU 15-64 LET V ZSJ ZLÍNA (R. 2011)

Obyvatelstvo 15-64 let (v %)

Max. hodnota ZSJ Mladcovské kopce (91 %)
Min. hodnota ZSJ Městské Nivy (55 %)

STUHLÍKOVÁ, Adriana
České Budějovice 7. 4. 2016
Zdroj: podklad ArcCR 500, data ČSÚ 2011
Pozn. ZSJ - základní sídelní jednotka

Příloha 4: Vybrané geodemografické ukazatele Zlína za jeho ZSJ v roce 2011

Část obce a ZSJ	Počet obyvatel	Rozloha (ha)	Hustota zalidnění	Obyvatelstvo 0-14 let	Obyvatelstvo 65+ let	Index stáří	Biliterův index
Štákovy Paseky	50	249	0,2	9	8	88,8	3,03
U Baťovy nemocnice	42	55	0,8	6	11	183,	-20,00
Přiluky	594	81	7,3	91	84	92,3	1,67
Hradiska	13	72	0,2	3	1	33,3	22,22
Městské Nivy	862	31	27,8	101	282	279,	-20,63
Přílucká	717	14	51,2	61	206	337,	-6,25
Pančava	554	89	6,2	69	95	137,	-6,70
Jaroslavice	728	166	4,4	114	96	84,2	3,50
Boněcko	18	10	1,8	1	3	300,	-14,29
Jaroslavické Paseky	62	285	0,2	15	8	53,3	17,95
Kudlov	1306	131	10,0	247	172	69,6	8,49
Paseky	140	357	0,4	23	25	108,	-2,17
Filmové ateliéry	334	140	2,4	57	87	152,	-15,79
Lhotka	243	33	7,4	25	43	172,	-10,34
Vinohrádky	0	126	0,0	0	0	0,00	0,00
U javoru	0	281	0,0	0	0	0,00	0,00
Chlum	116	44	2,6	27	11	40,7	20,78
Zadní Luhy	0	123	0,0	0	0	0,00	0,00

Pod lesem	288	107	2,7	49	44	89,8	2,56
Louky	717	53	13,5	82	132	160,	-9,94
Čtvrtě nad Vinohrady	4	67	0,1	2	0	0,00	100,00
Podhoří	2257	50	45,1	231	688	297,	-34,36
Prštné	877	59	14,9	133	168	126,	-6,10
Záříčí	12	51	0,2	0	0	0,00	0,00
Sýkory	29	222	0,1	7	4	57,1	16,67
Mladcová	2094	112	18,7	318	335	105,	-1,19
Zbožensko	45	86	0,5	11	7	63,6	14,81
Jalovčí	205	150	1,4	51	10	19,6	28,47
Mladcovské kopce	34	639	0,1	3	0	0,00	9,68
Klečůvka	302	263	1,1	44	46	104,	-0,96
Kostelec	1971	473	4,2	328	316	96,3	0,91
Luhý-Vršek	17	440	0,0	0	0	0,00	0,00
Štípa	1810	690	2,6	267	270	101,	-0,24
Salaš	191	112	1,7	26	38	146,	-9,52
Velíková	622	351	1,8	109	88	80,7	4,95
Lužkovice	651	456	1,4	85	111	130,	-5,76
Malenovické lesy	0	1091	0,0	0	0	0,00	0,00
Karlov	5	75	0,1	0	3	0,00	-150,00
Dlouhé hony	0	260	0,0	0	0	0,00	0,00
Svárovec	1592	95	16,8	220	302	137,	-7,69
Za koželužnou	4170	44	94,8	491	1270	258,	-32,47
Malenovice-střed	1532	95	16,1	209	304	145,	-9,41
Horní mlýn	171	30	5,7	24	29	120,	-4,27
Malenovice-západ	8	93	0,1	1	1	100,	0,00
Zlín-střed	2738	57	48,0	250	717	286,	-26,58
Domovy mládeže	1336	77	17,4	147	165	112,	-1,76
Letná	3145	79	39,8	442	465	105,	-1,03
Svit-rybníky	0	74	0,0	0	0	0,00	0,00
Zadní Křiby	131	80	1,6	23	14	60,8	9,57
Čepkov	251	36	7,0	25	61	244,	-22,22
Jižní Svahy I	7174	84	85,4	876	1414	161,	-11,05
Ostrá Horka	416	79	5,3	47	59	125,	-3,90
Jižní Svahy II	12542	123	102,0	1800	841	46,7	9,72
Cigánov-Vršava	2118	117	18,1	251	515	205,	-19,67
Burešov-nad nemocnicí	5	75	0,1	0	2	0,00	-66,67
Kúty	3029	22	137,7	376	697	185,	-16,50
Benešovo nábřeží	1372	16	85,8	152	284	186,	-14,13
Kvítková	2326	29	80,2	239	637	266,	-27,58
Lazy	1287	32	40,2	160	266	166,	-12,38
Tlustá hora	22	508	0,0	2	9	450,	-63,64
Lesní čtvrť	3899	84	46,4	595	724	121,	-5,03
Morysovy domy	1544	20	77,2	184	328	178,	-14,04
Podvesná	1237	22	56,2	183	201	109,	-2,12
Zálešná	2121	49	43,3	307	438	142,	-9,56
Bařova nemocnice	38	20	1,9	3	5	166,	-7,41
Bartošova čtvrť	1099	10	109,9	122	313	256,	-28,94
Obeciny	1211	15	80,7	146	298	204,	-19,90

Lesní hřbitov	14	39	0,4	3	0	0,00	27,27
Zlínské Paseky	326	58	5,6	39	40	102,	-0,41
U majáku	554	53	10,5	89	76	85,3	3,34

Zdroj: ČSÚ 2011, vlastní výpočty

Příloha 5: Struktura obyvatel podle věku ve Zlíně za jeho ZSJ v roce 2011

Část obce a ZSJ	Počet obyvatel	Obyvatelstvo 0-14 let	Obyvatelstvo 0-14 let (v %)	Obyvatelstvo 15-64 let	Obyvatelstvo 15-64 let (v %)	Obyvatelstvo 65+ let	Obyvatelstvo 65+ let (v %)
Šťákovy Paseky	50	9	18	33	66	8	16
U Baťovy nemocnice	42	6	14	25	60	11	26
Příluky	594	91	15	419	71	84	14
Hradiska	13	3	23	9	69	1	8
Městské Nivy	862	101	12	475	55	282	33
Přílucká	717	61	9	448	62	206	29
Pančava	554	69	12	388	70	95	17
Jaroslavice	728	114	16	515	71	96	13
Boněcko	18	1	6	14	78	3	17
Jaroslavické Paseky	62	15	24	39	63	8	13
Kudlov	1306	247	19	883	68	172	13
Paseky	140	23	16	92	66	25	18
Filmové ateliéry	334	57	17	190	57	87	26
Lhotka	243	25	10	174	72	43	18
Vinohrádky	0	0	0	0	0	0	0
U javoru	0	0	0	0	0	0	0
Chlum	116	27	23	77	66	11	9
Zadní Luhy	0	0	0	0	0	0	0
Pod lesem	288	49	17	195	68	44	15
Louky	717	82	11	503	70	132	18
Čtvrtě nad Vinohrady	4	2	50	2	50	0	0
Podhoří	2257	231	10	1330	59	688	30
Prštné	877	133	15	574	65	168	19
Záříčí	12	0	0	12	100	0	0
Sýkory	29	7	24	18	62	4	14
Mladcová	2094	318	15	1433	68	335	16
Zbožensko	45	11	24	27	60	7	16
Jalovčí	205	51	25	144	70	10	5
Mladcovské kopce	34	3	9	31	91	0	0
Klečůvka	302	44	15	208	69	46	15
Kostelec	1971	328	17	1323	67	316	16
Luhy-Vršek	17	0	0	17	100	0	0
Štípa	1810	267	15	1273	70	270	15
Salaš	191	26	14	126	66	38	20
Velíková	622	109	18	424	68	88	14
Lužkovice	651	85	13	451	69	111	17

Malenovické lesy	0	0	0	0	0	0	0
Karlov	5	0	0	2	40	3	60
Dlouhé hony	0	0	0	0	0	0	0
Svárovec	1592	220	14	1066	67	302	19
Za koželužnou	4170	491	12	2399	58	1270	30
Malenovice-střed	1532	209	14	1010	66	304	20
Horní mlýn	171	24	14	117	68	29	17
Malenovice-západ	8	1	13	6	75	1	13
Zlín-střed	2738	250	9	1757	64	717	26
Domovy mládeže	1336	147	11	1022	76	165	12
Letná	3145	442	14	2223	71	465	15
Svit-rybníky	0	0	0	0	0	0	0
Zadní Křiby	131	23	18	94	72	14	11
Čepkov	251	25	10	162	65	61	24
Jižní Svahy I	7174	876	12	4870	68	1414	20
Ostrá Horka	416	47	11	308	74	59	14
Jižní Svahy II	12542	1800	14	9870	79	841	7
Cigánov-Vršava	2118	251	12	1342	63	515	24
Burešov-nad nemocnicí	5	0	0	3	60	2	40
Kúty	3029	376	12	1945	64	697	23
Benešovo nábřeží	1372	152	11	934	68	284	21
Kvítková	2326	239	10	1443	62	637	27
Lazy	1287	160	12	856	67	266	21
Tlustá hora	22	2	9	11	50	9	41
Lesní čtvrť	3899	595	15	2567	66	724	19
Morysovy domy	1544	184	12	1026	66	328	21
Podvesná	1237	183	15	851	69	201	16
Zálešná	2121	307	14	1370	65	438	21
Baťova nemocnice	38	3	8	27	71	5	13
Bartošova čtvrť	1099	122	11	660	60	313	28
Obeciny	1211	146	12	764	63	298	25
Lesní hřbitov	14	3	21	11	79	0	0
Zlínské Paseky	326	39	12	246	75	40	12
U majáku	554	89	16	389	70	76	14

Zdroj: ČSÚ 2011, vlastní výpočty

Příloha 6: Podíl žen a mužů ve Zlíně za jeho ZSJ v roce 2011

Část obce a ZSJ	Počet obyvatel	Počet žen	Počet žen (v %)	Počet mužů	Počet mužů (v %)	Index femininity
Štákovy Paseky	50	28	56	22	44	1273
U Baťovy nemocnice	42	23	55	19	45	1211
Příluky	594	304	51	290	49	1048
Hradiska	13	6	46	7	54	857
Městské Nivy	862	468	54	394	46	1188
Přílucká	717	371	52	346	48	1072

Pančava	554	284	51	270	49	1052
Jaroslavice	728	363	50	365	50	995
Boněcko	18	7	39	11	61	636
Jaroslavické Paseky	62	31	50	31	50	1000
Kudlov	1306	648	50	658	50	985
Paseky	140	70	50	70	50	1000
Filmové ateliéry	334	169	51	165	49	1024
Lhotka	243	125	51	118	49	1059
Vinohrádky	0	0	0	0	0	0
U javoru	0	0	0	0	0	0
Chlum	116	61	53	55	47	1109
Zadní Luhy	0	0	0	0	0	0
Pod lesem	288	146	51	142	49	1028
Louky	717	365	51	352	49	1037
Čtvrtě nad Vinohrady	4	2	50	2	50	1000
Podhoří	2257	1190	53	1067	47	1115
Prštné	877	466	53	411	47	1134
Záříčí	12	4	33	8	67	500
Sýkory	29	13	45	16	55	813
Mladcová	2094	1104	53	990	47	1115
Zbožensko	45	24	53	21	47	1143
Jalovčí	205	102	50	103	50	990
Mladcovské kopce	34	16	47	18	53	889
Klečůvka	302	160	53	142	47	1127
Kostelec	1971	1021	52	950	48	1075
Luhy-Vršek	17	10	59	7	41	1429
Štípa	1810	935	52	875	48	1069
Salaš	191	89	47	102	53	873
Velíková	622	312	50	310	50	1006
Lužkovice	651	331	51	320	49	1034
Malenovické lesy	0	0	0	0	0	0
Karlov	5	2	40	3	60	667
Dlouhé hony	0	0	0	0	0	0
Svárovec	1592	812	51	780	49	1041
Za koželužnou	4170	2222	53	1948	47	1141
Malenovice-střed	1532	774	51	758	49	1021
Horní mlýn	171	80	47	91	53	879
Malenovice-západ	8	4	50	4	50	1000
Zlín-střed	2738	1424	52	1314	48	1084
Domovy mládeže	1336	660	49	676	51	976
Letná	3145	1615	51	1530	49	1056
Svit-rybníky	0	0	0	0	0	0
Zadní Křiby	131	70	53	61	47	1148
Čepkov	251	125	50	126	50	992
Jižní Svahy I	7174	3888	54	3286	46	1183
Ostrá Horka	416	204	49	212	51	962
Jižní Svahy II	12542	6492	52	6050	48	1073
Cigánov-Vršava	2118	1163	55	955	45	1218
Burešov-nad	5	2	40	3	60	667

Kúty	3029	1655	55	1374	45	1205
Benešovo nábřeží	1372	722	53	650	47	1111
Kvítková	2326	1269	55	1057	45	1201
Lazy	1287	683	53	604	47	1131
Tlustá hora	22	12	55	10	45	1200
Lesní čtvrť	3899	2044	52	1855	48	1102
Morysovy domy	1544	833	54	711	46	1172
Podvesná	1237	634	51	603	49	1051
Zálešná	2121	1135	54	986	46	1151
Baťova nemocnice	38	13	34	25	66	520
Bartošova čtvrť	1099	617	56	482	44	1280
Obeciny	1211	645	53	566	47	1140
Lesní hřbitov	14	8	57	6	43	1333
Zlínské Paseky	326	166	51	160	49	1038
U majáku	554	283	51	271	49	1044

Zdroj: ČSÚ 2011, vlastní výpočty

Příloha 7: Charakteristika ekonomické aktivity a nezaměstnanosti obyvatel Zlína za jeho ZSJ v roce 2011

Část obce a ZSJ	Počet obyvatel	Ekonomicky aktivní	Ekonomicky aktivní (v %)	Nezaměstnaní	Podíl nezaměstnaných na EA (v %)
Štákovy Paseky	50	23	46	2	8,70
U Baťovy nemocnice	42	20	48	1	5,00
Přiluky	594	326	55	30	9,20
Hradiska	13	6	46	0	0,00
Městské Nivy	862	341	40	27	7,92
Přilucká	717	329	46	17	5,17
Pančava	554	288	52	22	7,64
Jaroslavice	728	367	50	23	6,27
Boněcko	18	7	39	0	0,00
Jaroslavické Paseky	62	26	42	1	3,85
Kudlov	1306	644	49	38	5,90
Paseky	140	64	46	7	10,94
Filmové ateliéry	334	161	48	9	5,59
Lhotka	243	131	54	9	6,87
Vinohrádky	0	0	0	0	0,00
U javoru	0	0	0	0	0,00
Chlum	116	53	46	7	13,21
Zadní Luhy	0	0	0	0	0,00
Pod lesem	288	140	49	17	12,14
Louky	717	360	50	24	6,67
Čtvrtě nad Vinohrady	4	1	25	0	0,00
Podhoří	2257	973	43	70	7,19
Prštné	877	407	46	30	7,37
Záříčín	12	10	83	1	10,00

Sýkory	29	11	38	1	9,09
Mladcová	2094	1061	51	63	5,94
Zbožensko	45	22	49	2	9,09
Jalovčí	205	117	57	2	1,71
Mladcovské kopce	34	28	82	3	10,71
Klečůvka	302	153	51	10	6,54
Kostelec	1971	971	49	60	6,18
Luhý-Vršek	17	11	65	1	9,09
Štípa	1810	948	52	56	5,91
Salaš	191	87	46	5	5,75
Velíková	622	307	49	25	8,14
Lužkovice	651	330	51	33	10,00
Malenovické lesy	0	0	0	0	0,00
Karlov	5	1	20	0	0,00
Dlouhé hony	0	0	0	0	0,00
Svárovec	1592	737	46	45	6,11
Za koželužnou	4170	1805	43	166	9,20
Malenovice-střed	1532	728	48	66	9,07
Horní mlýn	171	80	47	9	11,25
Malenovice-západ	8	5	63	0	0,00
Zlín-střed	2738	1261	46	133	10,55
Domovy mládeže	1336	623	47	89	14,29
Letná	3145	1568	50	151	9,63
Svit-rybníky	0	0	0	0	0,00
Zadní Křiby	131	77	59	4	5,19
Čepkov	251	118	47	8	6,78
Jižní Svahy I	7174	3510	49	318	9,06
Ostrá Horka	416	227	55	18	7,93
Jižní Svahy II	12542	7577	60	634	8,37
Cigánov-Vršava	2118	992	47	72	7,26
Burešov-nad nemocnicí	5	3	60	1	33,33
Kúty	3029	1470	49	131	8,91
Benešovo nábřeží	1372	661	48	58	8,77
Kvítková	2326	1077	46	90	8,36
Lazy	1287	657	51	49	7,46
Tlustá hora	22	10	45	1	10,00
Lesní čtvrť	3899	1805	46	150	8,31
Morysovy domy	1544	756	49	59	7,80
Podvesná	1237	612	49	60	9,80
Zálešná	2121	987	47	96	9,73
Bařova nemocnice	38	17	45	4	23,53
Bartošova čtvrť	1099	502	46	43	8,57
Obeciny	1211	577	48	41	7,11
Lesní hřbitov	14	10	71	1	10,00
Zlínské Paseky	326	173	53	15	8,67
U majáku	554	290	52	18	6,21

Zdroj: ČSÚ 2011, vlastní výpočty

Příloha 8: Ekonomicky aktivní obyvatelstvo podle jednotlivých odvětví ve Zlíně za jeho ZSJ v roce 2011

Část obce a ZSJ	Počet ekonomicky aktivních (EA)	EA v zemědělství	Podíl EA v zemědělství (v %)	EA v průmyslu	Podíl EA v průmyslu (v %)	EA ve službách	Podíl EA ve službách (v %)
Štákovy Paseky	23	1	4	6	26	10	43
U Baťovy nemocnice	20	0	0	6	30	10	50
Příluky	326	5	2	82	25	127	39
Hradiska	6	0	0	2	33	2	33
Městské Nivy	341	3	1	84	25	157	46
Přílucká	329	0	0	97	29	125	38
Pančava	288	2	1	75	26	122	42
Jaroslavice	367	2	1	126	34	140	38
Boněcko	7	0	0	4	57	2	29
Jaroslavické Paseky	26	1	4	6	23	9	35
Kudlov	644	12	2	222	34	248	39
Paseky	64	0	0	23	36	21	33
Filmové ateliéry	161	1	1	43	27	73	45
Lhotka	131	3	2	56	43	44	34
Vinohrádky		0	0	0	0	0	0
U javoru		0	0	0	0	0	0
Chlum	53	1	2	24	45	15	28
Zadní Luhy		0	0	0	0	0	0
Pod lesem	140	0	0	47	34	61	44
Louky	360	1	0	128	36	147	41
Čtvrtě nad Vinohrady	1	0	0	0	0	1	100
Podhoří	973	9	1	287	29	403	41
Prštné	407	5	1	139	34	144	35
Záříčí	10	1	10	4	40	3	30
Sýkory	11	0	0	3	27	6	55
Mladcová	1061	5	0	329	31	415	39
Zbožensko	22	0	0	6	27	7	32
Jalovčí	117	0	0	20	17	70	60
Mladcovské kopce	28	1	4	2	7	13	46
Klečůvka	153	5	3	46	30	64	42
Kostelec	971	14	1	329	34	412	42
Luhy-Vršek	11	0	0	1	9	8	73
Štípa	948	26	3	327	34	348	37
Salaš	87	4	5	38	44	29	33
Velíková	307	11	4	111	36	102	33
Lužkovice	330	8	2	110	33	99	30
Malenovické lesy		0	0	0	0	0	0
Karlov	1	0	0	0	0	1	100
Dlouhé hony		0	0	0	0	0	0
Svárovec	737	8	1	239	32	289	39

Za koželužnou	1805	9	0	570	32	734	41
Malenovice-střed	728	5	1	219	30	302	41
Horní mlýn	80	0	0	30	38	29	36
Malenovice-západ	5	0	0	4	80	1	20
Zlín-střed	1261	5	0	292	23	510	40
Domovy mládeže	623	1	0	141	23	232	37
Letná	1568	8	1	486	31	563	36
Svit-rybníky		0	0	0	0	0	0
Zadní Křiby	77	0	0	19	25	38	49
Čepkov	118	5	4	21	18	44	37
Jižní Svahy I	3510	18	1	926	26	1472	42
Ostrá Horka	227	2	1	69	30	103	45
Jižní Svahy II	7577	28	0	2140	28	3167	42
Cigánov-Vršava	992	5	1	278	28	433	44
Burešov-nad nemocnicí	3	0	0	0	0	0	0
Kúty	1470	5	0	401	27	625	43
Benešovo nábřeží	661	1	0	168	25	298	45
Kvítková	1077	5	0	273	25	445	41
Lazy	657	5	1	148	23	312	47
Tlustá hora	10	0	0	1	10	6	60
Lesní čtvrť	1805	8	0	495	27	726	40
Morysovy domy	756	2	0	206	27	342	45
Podvesná	612	5	1	159	26	250	41
Zálešná	987	7	1	247	25	395	40
Bařova nemocnice	17	0	0	1	6	11	65
Bartošova čtvrť	502	2	0	128	25	229	46
Obeciny	577	1	0	142	25	244	42
Lesní hřbitov	10	0	0	1	10	5	50
Zlínské Paseky	173	1	1	41	24	93	54
U majáku	290	4	1	101	35	104	36

Zdroj: ČSÚ 2011, vlastní výpočty

Příloha 9: Podíl obydlených bytů v rodinných a bytových domech ve Zlíně za jeho ZSJ v roce 2011

Část obce a ZSJ	Celkem bytů	Obydlené byty v domech celkem	Obydlené byty v domech celkem (v %)	Obydlené byty v rodinných domech	Obydlené byty v rod. domech (v %)	Obydlené byty v bytových domech	Obydlené byty v bytových domech (v %)
Štákovy Paseky	32	15	46,88	14	93,33	0	0,00
U Bařovy nemocnice	15	15	100,00	15	100,00	0	0,00
Příluky	280	238	85,00	147	61,76	91	38,24
Hradiska	1	1	100,00	0	0,00	0	0,00
Městské Nivy	125	118	94,40	0	0,00	17	14,41

Přílucká	140	139	99,29	16	11,51	58	41,73
Pančava	233	206	88,41	186	90,29	0	0,00
Jaroslavice	273	235	86,08	232	98,72	3	1,28
Boněcko	14	6	42,86	6	100,00	0	0,00
Jaroslavické Paseky	47	20	42,55	20	100,00	0	0,00
Kudlov	494	436	88,26	359	82,34	77	17,66
Paseky	75	55	73,33	49	89,09	5	9,09
Filmové ateliéry	160	137	85,63	54	39,42	83	60,58
Lhotka	102	84	82,35	83	98,81	0	0,00
Vinohrádky	0	0	0,00	0	0,00	0	0,00
U javoru	0	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Chlum	51	40	78,43	40	100,00	0	0,00
Zadní Luhy	0	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Pod lesem	148	111	75,00	97	87,39	8	7,21
Louky	332	262	78,92	217	82,82	45	17,18
Čtvrtě nad Vinohrady	0	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Podhoří	1146	1034	90,23	375	36,27	657	63,54
Prštné	402	315	78,36	283	89,84	30	9,52
Záříčí	4	3	75,00	3	100,00	0	0,00
Sýkory	11	10	90,91	10	100,00	0	0,00
Mladcová	928	806	86,85	473	58,68	329	40,82
Zbožensko	11	10	90,91	10	100,00	0	0,00
Jalovčí	67	59	88,06	58	98,31	0	0,00
Mladcovské kopce	15	11	73,33	11	100,00	0	0,00
Klečůvka	133	104	78,20	91	87,50	12	11,54
Kostelec	773	681	88,10	658	96,62	21	3,08
Luhy-Vršek	5	3	60,00	3	100,00	0	0,00
Štípa	681	588	86,34	555	94,39	28	4,76
Salaš	90	64	71,11	64	100,00	0	0,00
Velíková	218	189	86,70	187	98,94	2	1,06
Lužkovice	278	225	80,94	223	99,11	0	0,00
Malenovické lesy	0	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Karlov	2	1	50,00	1	100,00	0	0,00
Dlouhé hony	0	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Svárovec	652	580	88,96	328	56,55	247	42,59
Za koželužnou	2109	2031	96,30	80	3,94	1945	95,77
Malenovice-střed	620	521	84,03	478	91,75	36	6,91
Horní mlýn	96	66	68,75	63	95,45	2	3,03
Malenovice-západ	1	1	100,00	1	100,00	0	0,00
Zlín-střed	1569	1367	87,13	93	6,80	1201	87,86
Domovy mládeže	521	468	89,83	132	28,21	312	66,67
Letná	1906	1331	69,83	1156	86,85	161	12,10
Svit-rybníky	0	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Zadní Křiby	44	38	86,36	38	100,00	0	0,00
Čepkov	116	100	86,21	82	82,00	17	17,00
Jižní Svahy I	3571	3424	95,88	66	1,93	3351	97,87
Ostrá Horka	171	149	87,13	149	100,00	0	0,00
Jižní Svahy II	5432	5213	95,97	94	1,80	5107	97,97
Cigánov-Vršava	870	772	88,74	371	48,06	390	50,52

Burešov-nad	2	1	50,00	1	100,00	0	0,00
Kúty	1553	1465	94,33	67	4,57	1394	95,15
Benešovo nábřeží	665	625	93,98	40	6,40	585	93,60
Kvítková	1233	1125	91,24	127	11,29	989	87,91
Lazy	629	554	88,08	170	30,69	382	68,95
Tlustá hora	15	11	73,33	7	63,64	4	36,36
Lesní čtvrť	1892	1546	81,71	1290	83,44	249	16,11
Morysovy domy	785	720	91,72	181	25,14	537	74,58
Podvesná	665	504	75,79	483	95,83	19	3,77
Zálešná	1101	929	84,38	597	64,26	324	34,88
Bařova nemocnice	30	6	20,00	1	16,67	2	33,33
Bartošova čtvrť	598	570	95,32	0	0,00	562	98,60
Obeciny	555	534	96,22	0	0,00	534	100,00
Lesní hřbitov	4	4	100,00	0	0,00	4	100,00
Zlínské Paseky	153	128	83,66	111	86,72	17	13,28
U majáku	214	172	80,37	132	76,74	38	22,09

Zdroj: ČSÚ 2011, vlastní výpočty

Příloha 10: Velikost a obydlenost bytů ve Zlíně za jeho ZSJ v roce 2011

Část obce a ZSJ	Průměrná obytná plocha obydlených bytů (v m ²)	Průměrný počet obytných místností v bytě	Průměrný počet osob na jeden byt	Průměrný počet osob na jednu místnost	Průměrná plocha na 1 osobu (v m ²)
Štákovy Paseky	100,31	4,1	1,6	0,9	64,30
U Bařovy nemocnice	88,40	4,0	2,8	0,7	31,57
Příluky	69,88	3,7	2,1	0,7	32,96
Hradiska	0,00	0,0	13,0	0,0	0,00
Městské Nivy	32,18	1,6	1,3	1,0	25,14
Přílucká	69,86	3,9	2,0	1,0	35,46
Pančava	83,15	4,2	2,4	0,8	34,94
Jaroslavice	78,54	4,0	2,7	0,8	29,42
Boněcko	76,40	3,3	1,3	0,9	59,22
Jaroslavické Paseky	81,61	3,7	1,3	0,9	61,83
Kudlov	84,01	4,1	2,6	0,8	31,82
Paseky	69,37	3,4	1,9	0,8	37,10
Filmové ateliéry	65,47	3,6	2,1	0,7	31,33
Lhotka	83,54	4,2	2,4	0,7	35,10
Vinohrádky	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00
U javoru	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00
Chlum	88,61	4,1	2,3	0,7	39,04
Zadní Luhy	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00
Pod lesem	68,11	3,8	2,0	0,8	34,93
Louky	79,51	4,0	2,2	0,7	36,81
Čtvrtě nad Vinohrady	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00
Podhoří	59,57	3,4	2,0	0,7	30,24

Pržtné	78,89	4,1	2,2	0,7	36,19
Záříčí	94,00	4,3	3,0	0,9	31,33
Sýkory	72,10	3,4	2,6	0,9	27,31
Mladcová	71,83	3,6	2,3	0,8	31,78
Zbožensko	69,56	3,9	4,1	1,3	17,01
Jalovčí	125,08	4,8	3,1	0,8	40,87
Mladcovské kopce	145,18	5,0	2,3	0,6	63,96
Klečůvka	80,88	4,2	2,3	0,7	35,63
Kostelec	87,26	4,3	2,6	0,7	34,22
Luhý-Vršek	81,00	3,0	3,4	2,8	23,82
Štípa	88,29	4,3	2,7	0,8	33,19
Salaš	76,10	4,1	2,1	0,7	35,89
Velíková	86,13	4,2	2,9	0,8	30,22
Lužkovice	74,84	4,0	2,3	0,7	31,98
Malenovické lesy	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00
Karlov	101,00	5,0	2,5	1,0	40,40
Dlouhé hony	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00
Svárovec	76,02	4,0	2,4	0,7	31,16
Za koželužnou	47,71	3,0	2,0	0,7	24,09
Malenovice-střed	79,85	4,1	2,5	0,8	32,33
Horní mlýn	74,30	4,0	1,8	0,7	41,74
Malenovice-západ	138,00	5,0	8,0	1,6	17,25
Zlín-střed	48,06	2,7	1,8	0,9	27,47
Domovy mládeže	53,37	2,9	2,6	1,2	20,85
Letná	54,51	3,1	1,7	1,0	33,03
Svit-rybníky	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00
Zadní Křiby	115,36	4,7	3,0	0,8	38,71
Čepkov	82,65	4,1	2,2	0,7	38,27
Jižní Svahy I	50,07	3,1	2,0	0,7	24,91
Ostrá Horka	92,11	4,4	2,4	0,7	37,91
Jižní Svahy II	53,25	3,3	2,3	0,8	23,05
Cigánov-Vršava	73,40	3,7	2,4	0,8	30,21
Burešov-nad	69,00	5,0	2,5	1,0	27,60
Kúty	53,42	3,2	2,0	0,7	27,40
Benešovo nábřeží	54,93	3,3	2,1	0,7	26,66
Kvítková	53,06	3,1	1,9	0,7	28,08
Lazy	65,75	3,5	2,1	0,7	32,07
Tlustá hora	64,89	3,8	1,5	0,7	44,14
Lesní čtvrť	59,95	3,7	2,1	0,8	29,10
Morysovy domy	54,79	3,2	2,0	0,7	27,81
Podvesná	57,37	3,5	1,9	0,9	30,84
Zálešná	53,62	3,2	1,9	0,8	27,78
Baťova nemocnice	56,00	4,0	1,3	4,8	44,09
Bartošova čtvrť	47,45	2,8	1,8	0,8	25,79
Obeciny	61,92	3,5	2,2	0,7	28,40
Lesní hřbitov	87,50	4,0	3,5	0,9	25,00
Zlínské Paseky	92,21	4,2	2,1	0,7	43,29
U majáku	86,61	4,3	2,6	0,8	33,44

Zdroj: ČSÚ 2011, vlastní výpočty

Příloha 11: Vzdělanostní struktura obyvatelstva Zlína za jeho ZSJ v roce 2011

Část obce a ZSJ	Počet obyvatel 15+ let (vč. nezjištěno)	Základní a neukončené	Základní a neukončené (v %)	Vyučení a střední odborné bez maturity	Vyučení a střední odborné bez maturity (v %)	Úplné střední s maturitou	Úplné střední s maturitou (v %)	Vyšší odborné a nástavbové	Vyšší odborné a nástavbové (v %)	Vysokoškolské	Vysokoškolské (v %)	Nezjištěno	Nezjištěno (v %)
Štákovy Paseky	41	10	24	14	34	12	29	0	0	4	10	1	2
U Baťovy nemocnice	36	6	17	9	25	11	31	4	11	6	17	0	0
Příluky	503	58	12	143	28	157	31	30	6	101	20	11	2
Hradiska	10	3	30	4	40	2	20	0	0	0	0	1	10
Městské Nivy	761	135	18	207	27	215	28	38	5	132	17	27	4
Přílucká	656	98	15	180	27	213	32	46	7	107	16	31	5
Pančava	485	73	15	136	28	140	29	20	4	100	21	11	2
Jaroslavice	614	121	20	199	32	164	27	24	4	86	14	20	3
Boněcko	17	4	24	4	24	6	35	0	0	2	12	1	6
Jaroslavické Paseky	47	14	30	15	32	9	19	1	2	6	13	1	2
Kudlov	1059	165	16	301	28	295	28	53	5	207	20	37	3
Paseky	117	22	19	42	36	30	26	2	2	15	13	4	3
Filmové ateliéry	277	32	12	73	26	83	30	16	6	70	25	2	1
Lhotka	218	45	21	84	39	60	28	6	3	19	9	3	1
Vinohrádky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
U javoru	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Chlum	89	15	17	32	36	23	26	2	2	14	16	2	2
Zadní Luhy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pod lesem	239	43	18	74	31	76	32	5	2	31	13	10	4
Louky	635	120	19	251	40	164	26	22	3	68	11	8	1

Čtvrtě nad Vinohrady	2	0	0	1	50	1	50	0	0	0	0	0	0
Podhoří	2026	296	15	666	33	609	30	100	5	296	15	55	3
Prštné	744	108	15	222	30	234	31	37	5	114	15	28	4
Záříčí	12	0	0	7	58	4	33	1	8	0	0	0	0
Sýkory	22	4	18	8	36	4	18	0	0	6	27	0	0
Mladcová	1776	268	15	522	29	517	29	81	5	328	18	56	3
Zbožensko	34	9	26	12	35	7	21	1	3	3	9	2	6
Jalovčí	154	10	6	23	15	57	37	9	6	51	33	4	3
Mladcovské kopce	31	2	6	3	10	8	26	2	6	16	52	0	0
Klečůvka	258	60	23	92	36	61	24	10	4	23	9	12	5
Kostelec	1643	218	13	453	28	505	31	71	4	358	22	33	2
Luhý-Vršek	17	0	0	4	24	8	47	0	0	1	6	4	24
Štípa	1543	279	18	491	32	438	28	60	4	252	16	21	1
Salaš	165	40	24	63	38	36	22	7	4	14	8	5	3
Velíková	513	109	21	189	37	124	24	16	3	69	13	6	1
Lužkovice	566	108	19	195	34	160	28	25	4	56	10	19	3
Malenovické lesy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Karlov	5	2	40	1	20	2	40	0	0	0	0	0	0
Dlouhé hony	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Svárovec	1372	225	16	387	28	409	30	58	4	250	18	42	3
Za koželužnou	3679	690	19	1229	33	1059	29	152	4	453	12	89	2
Malenovice-střed	1323	216	16	329	25	383	29	53	4	270	20	66	5
Horní mlýn	147	27	18	42	29	33	22	7	5	22	15	15	10
Malenovice-západ	7	2	29	4	57	1	14	0	0	0	0	0	0
Zlín-střed	2488	381	15	704	28	726	29	124	5	396	16	148	6
Domovy mládeže	1189	193	16	279	23	297	25	43	4	214	18	159	13
Letná	2703	559	21	911	34	695	26	87	3	311	12	129	5
Svit-rybníky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zadní Křiby	108	9	8	20	19	41	38	9	8	29	27	0	0
Čepkov	226	16	7	55	24	78	35	11	5	49	22	16	7

Jižní Svahy I	6298	1018	16	1913	30	1857	29	293	5	1005	16	198	3
Ostrá Horka	369	40	11	96	26	114	31	10	3	95	26	13	4
Jižní Svahy II	10742	1268	12	3004	28	3405	32	540	5	2158	20	351	3
Cigánov-Vršava	1867	300	16	449	24	526	28	93	5	410	22	86	5
Burešov-nad nemocnicí	5	2	40	3	60	0	0	0	0	0	0	0	0
Kúty	2653	400	15	758	29	822	31	130	5	445	17	89	3
Benešovo nábřeží	1220	174	14	296	24	421	35	56	5	230	19	41	3
Kvítková	2087	305	15	583	28	615	29	118	6	376	18	88	4
Lazy	1127	131	12	269	24	333	30	52	5	310	28	32	3
Tlustá hora	20	3	15	9	45	5	25	1	5	2	10	0	0
Lesní čtvrť	3304	513	16	875	26	986	30	186	6	589	18	144	4
Morysovy domy	1360	195	14	391	29	424	31	74	5	234	17	40	3
Podvesná	1054	191	18	329	31	319	30	41	4	136	13	33	3
Zálešná	1814	315	17	535	29	533	29	85	5	275	15	63	3
Bařova nemocnice	35	3	9	12	34	6	17	3	9	3	9	8	23
Bartošova čtvrť	977	170	17	272	28	259	27	52	5	188	19	34	3
Obeciny	1065	95	9	245	23	367	34	66	6	263	25	27	3
Lesní hřbitov	11	0	0	2	18	5	45	0	0	4	36	0	0
Zlínské Paseky	287	39	14	74	26	90	31	8	3	71	25	3	1
U Majáku	465	82	18	144	31	119	26	19	4	92	20	9	2

Zdroj: ČSÚ 2011, vlastní výpočty